

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20

za pol leta 120

za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:Enostolpna petlitna vrsta
malih oglasov po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglas nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.**Pri večjem naročilu popust.**Izhaaja vsak dan izven
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnitva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Prvi odločni korak v odločni akciji opozicije.

Veličastna manifestacija opozicionalnih poslancev v obrambo parlamenta in ljudskih pravic.

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) Konferenca celokupne opozicije narodne skupščine kraljevine SHS se je pričela ob pol 11. Sejo je otvoril kot najstarejši član poslanec Jožef Gostinčar, ki je izvajal:

OTVORITEV KONFERENCE.

Gospodje in tovariši narodni poslanci! Sila nas je primorala, da skupno nastopimo in da se snidemo na tej konferenci celokupne opozicije. Radi tega Vas na žalost kot najstarejši član naše skupščine najtopleje pozdravljam! (Veselost. Burno odobravanje.) Zbrali smo se v svrhu razgovora o razmerah, ki so sedaj nastopile. Mi moramo delati in da moremo delovanje nadaljevati, Vas prosim, da izvolimo predsedništvo. (Poslanec Pečič: Prosim za besedo.) Besedo ima g. poslanec Pečič.

PREDSEDSTVO.

Poslanec Dragutin Pečič: Po pooblastilu prijateljev predlagam za predsednika te konference g. Ljubo Davidoviča (Aplavz in burni klici: Sprejemamo! Živijo!) za prvega podpredsednika g. dr. Antona Korošca (Burno odobravanje), za drugega podpredsednika g. dr. Spaha (Burno pritrdjevanje), za tajnike gg.: Dušana Dimitrijeviča, Huseina Alića in Dimitrija Čičevića.

Začasni predsednik g. Gostinčar: Ali sprejmete gospodje narodni poslanci predlog g. Pečiča? (Vsi navzoči: Sprejemamo!) Predlog je soglasno sprejet in zato prosim gospoda Davidoviča, da prevzame svoje mesto.

G. Davidović prevzame predsedstvo in podeli besedo g. Voji Laziću.

Srbsko ljudstvo za svobodo.

Poslanec Lazić je v imenu zemljoradniškega kluba protestiral proti nasilju in zahteval, da se odpro vrata nar. skupščine vsem poslanecem. Očrtal je neznosno korupcijo in nasilje, ki ga vlada izvršuje in v lepih besedah orisal razpoloženje ljudstva, posebno v Srbiji, ki je odločno proti takim metodam. Srbsko ljudstvo je bilo vedno navajeno svobode in si svobode tudi ne bo pustilo vzeti. (Burno odobravanje.)

Posl. Sušnik o nalogi opozicije.

Za Lazićem je dobil besedo poslanec Sušnik, ki je izvajal:

KREKOVA DRŽAVNA ZAMISEL.

Gospodje poslanci! Dr. Krek je že kot dijak sanjaril, da bo prišel čas, ko se bodo vsi južni Slovani ujedini in stvorili popolnoma svobodno državo. (Medklici: Slava mu!) Že v gimnaziji je svojim součencem razlagal, kako velika naj bi bila jugoslovanska država, ko bodo v njej zedinjeni vsi Slovenci, Hrvati in Srbi in je na zemljevidu kazal meje te države. In tem svojim sanjam je ostal dr. Krek veren tudi pozneje kot zrel mož in za ta program ujedinenja in osvobodjenja južnih Slovanov je posebno za svetovne vojne žrtvoval vse svoje sile. Ko smo ga za časa vojne mi, njegovi prijatelji in učenci, vprašali, kako si on zamišlja to jugoslovansko državo, je odgovoril: »Ta država mora biti parlamentarna, demokratična država, ustvarjena na temelju popolne enakopravnosti (Odobranje) in, kar je glavno: urejena mora biti tako, da bo v njej mnogo, mnogo svobode.« (Odobranje.) Ko bi danes dr. Krek mogel videti vse strahote Pašičevega režima, bi moral s pesnikom vzklizniti: »Bože mili, kud sam zašel!« (Odobranje.)

ABSOLUTIZEM.

Kajti zaman bi on iskal duha demokracije, zaman bi iskal duha enakopravnosti in duha svobode v tem režimu. Namesto demokratizma vlada danes Pašičev absolutizem (Burno odobravanje in ploskanje), namesto enakopravnosti vlada danes korupcija (Tako je!), mesto svobode imamo danes nasilje (Tako je!) in to nasilje je šlo

tako daleč, da niti nam poslanecem, izvoljenim po volji ljudstva, ni mogoče vršiti svojih pravic, da niti narodni predstavniki ne morejo v parlamentu delovati in izvrševati svojih poslanskih dolžnosti. V parlamentarni državi mora biti parlament izraz prave ljudske volje. (Odobranje.) Do danes tega v tem parlamentu ni bilo zato, ker ni bilo bratov Hrvatov.

HRVATSKO VPRAŠANJE IN RADIKALI.

Dobro se spominjam, da je bil v ustavotvorni skupščini govor ob neki priliki tudi o hrvatskem vprašanju in tedaj je govornik radikalne stranke — bil je to eden od uglednejših članov radikalne stranke — prvič v imenu radikalov v narodni skupščini priznal, da hrvatsko vprašanje obstoji in da se mora rešiti. Pristavil je dalje: Rešilo se bo in rešiti se mora samo tukaj na parlamentarnih tleh, tukaj v narodni skupščini. Danes pa, ko so prišli po zahtevo ljudstva Hrvatje, da sodelujejo v parlamentu, danes vidite, da je radikalna stranka pozabila, kar je nekdanj govorila, danes jim ona zapira vrata, da ne morejo v narodno skupščino, da ne morejo izvrševati svojih poslanskih dolžnosti. (Sramota!) In to nam daje dovolj povoda, da si lahko mislimo, da g. Pašič in radikali nikdar niso resno mislili rešiti hrvatskega vprašanja in če so sploh mislili, da ga rešijo, tedaj so mislili, da ga rešijo ne potom sporazuma, marveč z nasiljem. (Pritrdjevanje.) Proti taki nasilni politiki moramo najodločneje protestirati. (Burno odobravanje.) Politika za nas ne sme biti politika nasilja, ona ne sme biti varanje, politika ne sme biti plačkanje ljudstva, ona ne sme biti skrb za lastni žep. (Tako je!) Politika mora biti marljivo in pošteno delo za dobrobit ljudstva in mora biti delovanje za razvoj in napredek gospodarstva in kulture. (Tako je!)

FRONTA POSTENJAKOV.

Pašičeva koruptivna politika ne grem potem in radi tega smo se združili vsi poštteni Slovenci, vsi poštteni Hrvati in vsi poštteni Srbi in vsi oni, ki pošteno mislijo, da protestiramo proti taki nasilni politiki in da zrušimo ta koruptni režim, da zakonitim in pravičnim potem dosežemo, da krene naša politika na drugo pot. (Burno odobravanje.) Mi hočemo politiko, ki bo šla za tem, da se vendar enkrat napravi red in mir v naši državi. Mi hočemo državo, v kateri bodo vendar enkrat zavladali zakoni in poštenje, mi hočemo državo, v kateri bo dovolj svobode, v kateri bodo pred zakonom enakopravni vsi državljani. (Burno odobravanje, ploskanje in klici: Živijo! Tako je!) Mi hočemo državo, v kateri bodo svobodni Slovenci, Srbi in Hrvati! (Burno dolgotrajno odobravanje.)

Zaupanje v blok.

Predsednik Davidović podeli besedo poslancu Hadžikadiću (Jugoslovanski muslimanski klub), ki je izvajal:

Temeljna načela demokracije so priznanje svobodne ljudske volje. Na ljudstvu sloni država in zato se mora volja ljudstva spoštovati. Pri nas je nekaj patentiranih patriotov, ki mislijo, da brez njih ta zemlja ne bi mogla niti obstojati. V bloku se nahaja najboljši del srbskih domoljubov, srce Šumadije, zato veruje v iskrenost bloka. Današnja vlada stoji na stališču: Divide et impera. Zato je naša dolžnost, da zberemo vse ljudi, vse narode. V bloku ni nikogar, ki bi ne ljubil te države. Naša želja je, da bi bila močna na znotraj in na zunaj. (Burno odobravanje.)

Pečič o nasilstvu in sodbi ljudstva.

Za Hadžikadićem je dobil besedo Dragutin Pečič (demokrat), ki je izvajal:

Gospodje in bratje! Mi smo pristaši in nosilci nove dobe, nove bodočnosti. Mi zahtevamo pravico bratstva in enakosti vse-

povsod v državi. Mi hočemo, da se upravlja na temelju privoljenja onih, nad katerimi se upravlja. Mi hočemo ljubezni in zblizanja med vsemi in vsakim v naši državi. Mi zahtevamo zadovoljstvo vsakega državljanca, ker naše prepričanje je, da bo država samo tedaj silna in močna, ko bodo v njej vsi državljani zadovoljni. (Odobranje in klici: Tako je!) Te misli smo napisali na naši zahtevi, visoko smo jo dvignili ter šli v mesta in vasi, šli smo med najširše sloje ljudskih množic in vzkliknili: Pojdite z nami!

OBSODBA IZDAJSTVA.

Ali ravno na tej poti in potem, ko smo se kot bratje, toliko stoletij ločeni, objeli in podali roke, se je pred nami kakor iz brezna pojavilo izdajstvo in nasilje. Uprav ko smo bili na tem, da nezakonitosti in nasilja za vedno pahnemo v brezno, je iz naše sredine prišlo izdajstvo in je potem izven naše sredine prišlo nasilstvo. Mi to izdajstvo globoko obžalujemo, mi ga obsojamo, ker je to stvar, ki se z ničemer ne da opravičiti, ali proti nasilju se hočemo boriti skupno z vami, roko ob roki, ramo ob rami. (Burno aplavz.)

ZAHTEVA PO VERIFIKACIJI.

Mi zahtevamo, da narodni poslanci sodelujejo v narodni skupščini in izvršujejo svoje poslanske dolžnosti. Mi zahtevamo zato verifikacije, Pašič in njegova družba pa nam odgovarja, da ne morejo dovoliti tega bratom Hrvatom zato, ker niso prišli takoj v parlament. Ako pregledamo zakon, ustavne določbe, nikjer niti z eno črko ni zabeleženo to, kar današnji oblastniki in nasilneži delajo. Nasprotno! V zakonu in poslovniku so predpisi, da morajo narodni poslanci brez razlike delovati, dokler skupščina traja. Ustavne določbe ne delajo nobene razlike med poslanci.

KRŠENJE ZAKONOV.

Poslanec Pečič našteva nato zakonske in ustavne določbe ter nadaljuje: Pašič in njegova družba pa gre še dalje v nezakonitosti. Ona krši tudi tiste zakonske predpise, na katere se je sama sklicevala. To njihovo postopanje je akt nezakonitosti in nasilja in nič drugega. Branijo se, češ da imajo večino, vendar je jasno kot beli dan, da te večine nimajo. To, kar oni nazivljejo večino, je okrnjena, zmanjšana nasilna večina, ali take večine, kakršna bi morala biti po predpisih, po zakonskih in ustavnih določbah, take večine ni in proti temu pačenju dejstev protestiramo in konstatiramo pravno stanje. Zato ne preostaja drugega, kakor da ostanemo v obrambi svojih pravic, da storimo vse korake, ki nam jih zakon omogoča.

LJUDSKA SODBA.

Kdor pa se temu protivi, tega bo ljudstvo poteptalo. Ni človeka niti stranke, ki bi se mogla protiviti volji ljudstva. Ljudstvo je nad vsemi. Moč ljudstva je velika sila; ona je potrpežljiva, lahko čaka, lahko marsikaj prenaša, ali pride dan, ko narod vstane in takrat je konec vsem nezakonitostim in vsemu nasilju. (Burno odobravanje.)

Zato v sporazumu s prijatelji predlagam resolucijo in prosim, da jo sprejmete in izročite vodstvu celokupne opozicije, ker je celokupna opozicija pri njej sodelovala, da jo izročite vodstvu z nalogom, da po svoji razsodnosti izvoli potrebno pot in način, kako in kaj naj se stori s to resolucijo in nas potem obvesti.

G. Pečič prečita nato

RESOLUCIJO:

Poslanci opozicionalnih skupin in sicer: kluba HRSS (63), demokratiškega kluba (84), Jugoslovanskega kluba (24), Jugoslovanskega muslimanskega kluba (18), zemljoradniškega kluba (11), nemškega kluba (8) in kluba nevtalcev (2), torej skupaj 160 poslancev, zbrani na skupni konferenci 10. aprila 1924 v narodni skupščini ugovarjajo:

1. da je to prvi slučaj v naši parlamentarni praksi, da se tedne zavlačuje verifikacija mandatov izvoljenih narodnih poslancev, dasiravno temu niso stale na poti nobene pravne niti tehnične težkoče. Vse, kar se nanaša na sestavo skupščine, posebno pa verifikacija mandatov, se je doslej smatralo za nujno, kar je čisto naravno. Sedaj se je od tega odstopilo edino v nameri, da se omogoči konstituiranje neparlamentarne vlade;

2. da se sklicanje sej narodne skupščine odlaga brez razloga in celo proti zakonu, samo da bi se kolikortoliko prikril neparlamentarni značaj današnje vlade;

3. da tako postopanje brez ozira na odgovornost ruši ugled vseh instanc te države in ubija vero v njihovo veljavnost in v veljavnost vseh ustavnih in zakonskih jamstev za ljudske svoboščine in državljanske pravice; da je to prehod na revolucionarno pot in odkrita kršitev ustave, ki v svojem 1. členu jamči parlamentarno vladavino;

4. da predsedništvo narodne skupščine ni ostalo na višini svoje vloge. Namesto da brani pravice narodne skupščine, se obnaša kot organ vlade in to vlade, ki nima za seboj večine parlamenta. Z ozirom na to so narodni poslanci poklicani, da sami nastopijo za obrambo teh pravic in za obrambo z ustavo zajamčenega parlamentarnega značaja naše države.

Na temelju vsega tega kot gotova absolutna večina narodne skupščine protestirajo proti takemu sabotiranju parlamentarne dela in legalne narodne volje in zahtevajo od vseh merodajnih faktorjev, da se temu žalostnemu stanju napravi konec. Poslanci opozicionalnih strank odklanjajo vsako odgovornost za težke posledice, ki jih bo tako delovanje brezdomno imelo za razvoj našega narodnega življenja.

Predsednik Ljubo Davidović: Prosim konferenco za izjavo, če sprejme resolucijo. (Burno pritrdjevanje in aplavz ter klici: Sprejemamo! Sprejemamo!) Sprejmete tudi predlog g. Pečiča, da prepustite vodstvu celokupne opozicije, da to resolucijo izkoristijo v one svrhe in ideje, ki so izražene v resoluciji sami. (Z aplavzom sprejeto.) Zahvaljujem se Vam, gospodje narodni poslanci, za Vaše lepo in složno delovanje in upam, da se predstavitelji opozicije ne bomo zaman trudili, da ogrožene pravice naših prijateljev končno osvobodimo. Parlament, ki ni v stanju, da zaščiti najbolj temeljne pravice svojih članov, tak parlament ne zasluži, da nosi to lepo ime, in opozicija se bo potrudila, da osigura pravice svojih članov poslancev (Klici: Vseh poslancev!), da, vseh poslancev in da hkrati dvigne parlament na ono višino, na kateri on mora stati kot pravi predstavnik ljudske volje. (Klici: Tako je! Živijo čika Ljuba!)

Naznanjam, da je konferenca dokončala svoje delo in je zaključena. (Burno in dolgotrajno odobravanje in klici: Živelo državno edinstvo! Živela sloga! Živio sporazumi!) Konferenca je bila zaključena ob 12.

SPOROČILO KRONI.

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) Vodstvo opozicijskih strank je takoj po veličastni manifestaciji imelo sestanek, na katerem je sklenilo, da se resolucija in potek tega zborovanja večine narodnih predstavnikov, sporoči kroni in predsedništvu narodne skupščine.

VTIS KONFERENCE PRI VLADI.

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) Posebno vladni krogi so današnjemu nastopu skupščinske večine pripisovali prav posebno važnost in zlasti ministri so izjavljali že po sinočnji seji vlade, da bo danes položaj razčiščen in to z ozirom na vtis zborovanja opozicije. Ta vtis za vlado brez dvoma niti najmanj ni ugoden in je ne samo g. Pašiču jasno pokazal, da se z volje ogromne večine ne da in ne sme igrati, da ne sme izigravati v razne politične poskuse, temveč je in bo to zborovanje in vtis te

veličastne manifestacije našel odmev širom države in izven njenih mej. Absolutna večina od ljudstva svobodno izvoljenih poslancev, ki predstavljajo danes ogromno večino ljudstva, je napravila odločen korak, ki je dal resen memento vsem, ki so odgovorni za sedanje kritične in razvrne razmere in ki je obenem resen opomin vsem odgovornim in neodgovornim krogom, da prenehajo z dosedanjim igračkanjem in povedo, kaj hočejo, da bo ljudstvo z ozirom na njihovo stališče znalo uravnati in urediti stališče svojih zastopnikov. Večina je govorila jasno, odločno in resno. Njene besede so sicer ostro obsodba za sedanje oblastnike, zato pa so tembolj koristne in tembolj v skladu z interesi ljudstva in države. Po današnjem nastopu večine ni nobenega dvoma več o njenih namerah, ki jih je odločno izvesti do kraja in jih bo tudi izvedla. Kajti ljudska volja pride do svoje zmage. Na drugi strani pa stoje današnji vlastodržci, ki se skrivajo in s kršitvijo osnovnih načel parlamentarizma in demokratizma igrajo dvomljivo in temno vlogo.

Pašić in krona.

PAŠIČEVO IZSILJEVANJE.

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) Položaj se lahko označi na kratko takole: Vsak dan hiti Pašić enkrat ali dvakrat prosit v dvor, da se skupščina razpusti in da mu da kralj volivni mandat. Dosedaj je bil kljub vsem intrigam vedno odbit in kralj neprestano zahteva, da se mora izvršiti njegova obljuba, da se mandati hrvatskih poslancev verifikirajo. Tega pa Pašić noče, ker bi bila z verifikacijo jasno indicirana parlamentarna večina proti njemu. Zato vsak dan z drugimi razlogi izpodbija kraljevo željo in na ta način se sabotira pravilen razvoj sedanje krize. V radikalnih krogih se o kralju, ki čvrsto vztraja na po ustavi zgrajenem parlamentarizmu, govori tako, kakor se to nikdar ni dogajalo v republikanskih krogih.

PAŠIČEVI GENERALI.

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) V Belgradu se s strani vojaških krogov tvorijo vesti, da bodo 15. aprila makedonstvujušči vdrl v Makedonijo in da bodo tam nastali veliki nemiri. Ker se te vesti širijo samo iz krogov takozvanih radikalnih generalov, je ta vest skrajno sumljiva. Popolnoma tendenciozna pa je in se je poslužujejo samo kot intrigo na dvoru vest, da je z makedonstvujušimi v zvezi Radić. Radićevci odločno demantirajo, da bi imel Radić kako zvezo z makedonstvujušimi in poudarjajo, da posebno Radić nikdar ni bil za to, da bi se sploh kako vprašanje rešilo z nemiri in s silo.

Odločitve še ni.

IZMISLJENA POROČILA REŽIMOVCEV.

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) Ministri so danes izjavili, da bo po današnji ministrski seji, ki je bila sklicana ob 6. uri, položaj sigurno popolnoma razčiščen. Posamezni radikalni agenti so trosili vest, da je kralj že dal Pašiću volivni mandat. Ne samo, da so se te vesti takoj izkazale kot izmišljene in tendenciozne, temveč se o razčiščenju položaja v prid Pašiću ne more govoriti. Pašić je bil danes popoldne pred sejo ministrskega sveta na dvoru. Po seji ministrskega sveta so ministri izjavili, da položaj še vedno ni razčiščen in radi tega ne, ker je bil kralj od svojega pota v Obrenovac, kjer si je ogledal povodenj, utrujen in ga Pašić ni mogel nadlegovati. Sicer pa

so posamezni člani izjavljali, da Pašić ne bo pristal na verifikacijo mandatov, in da je razpoloženje v vladi, da bi v slučaju, če kralj še nadalje vztraja na tem, da se mandati verifikirajo, Pašić raje podal demisijo, kakor da izvrši to željo. Pašić bo forsiral, da dobi mandat za volitve.

IZJAVA DR. KOROŠCA.

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) Dr. Anton Korošec je danes časnikarjem izjavil, da so vesti zagrebških listov o tem, o čemer je v avdienci pri kralju razpravljaj, od prve do poslednje črke iz trte izvirne. Sploh dr. Korošec o poteku avdiencie ni obvestil nobenega žurnalista in sploh nikogar razen merodajne osebe, tako, da so vse vesti o tem, kaj se je v avdienci pri kralju govorilo, zgolj kombinacije.

Pot v brezno.

Kadar v kakšni državi odpovejo zakonom veljavno tisti, ki so po ustavi prvi dolžni zakonitost ščititi, je nastopil začetek konca. Potem je po krivdi teh činitelev nastelaj odprta pot revoluciji, bodisi odspodaj ali odzgoraj. V poslednjem slučaju zadušijo slučajni oblastniki ljudsko voljo z diktaturo. Kaj pa diktaturam neizogibno sledi, o tem nas jasno poučuje zgodovina.

Pri nas Nikola Pašić s pomočjo bivšega Tiszinega pandurja Pribičevića pod slabo maskirano zastavo meri na neomejeni absolutizem lastne osebe, oziroma kliče. Ko je bila po ustvaritvi opozicijskega bloka ustvarjena možnost, da se poslanci hrvatske seljačke stranke polnoštevilno pritegnejo k parlamentarnemu delu za konsolidacijo javnih prilik v državi, je Nikola Pašić, umetno zadržujoč verifikacijo onih seljaških mandatov, ki bi bili njegovo večino izpremenili v manjšino, po svoji demisiji zopet sestavil s pritegnitvijo najslabših prečanskih elementov vlado, da položaj razvozlja, dasi pravzaprav za poveritev vlade Pašiću ni bilo podlage. Krona se je bila odločila za to le pod pogojem, da se overovijo mandati hrvatske seljačke stranke, ki je bila vsa leta ustavnega režima v Jugoslaviji tarča napadov od strani režima zato, ker se je abstingirala od sodelovanja v belgrajski skupščini. Toda Nikola Pašić sabotira izrecno željo najvišjega predstavitelja države, verifikacijo umetno onemogočuje, skupščine, ki terja dela, nalašč ne skliče in se siloma drži vlade, katera nima večine v parlamentu, še menj pa v narodu. In ko postaja položaj vsled tega popolnoma nevzdržljiv, se Nikola Pašić ne pomišlja izbrati sredstvo, ki po svoji brezobzirnosti, nemoralnosti in terorizmu nima primere v ustavni zgodovini Evrope. Premier brez večine z vso brutalnostjo pritiska na krono, naj omogoči nadaljnji obstoj njegovega zgolj na eni plemenski stranki in par pokvarjenih elementih iz Hrvatske slonečega režima s tem, da ga pooblasti ali za zaključitev zasedanja in dolgi brezkontrolni brezparlamentarni interregnum ali naravnost za razpust, kateremu bi sledile pod vladnim terorjem stoječe volitve.

S tem spravlja Nikola Pašić krono namenoma v najtežji položaj, kar si ga je mogoče misliti. On hoče z lažnim slikanjem položaja, falzificiranimi, od agentov-provokaterjev naročenimi dokumenti in ponarejenimi podpismi ter z dobro znanimi po grškem vzorcu posnetimi grožnjami vplivati na krono, da se pogazi beseda o verifikaciji hrvatskih ljudskih mandatov, da

se zaključijo ali razpusti delavoljni in z veliko večino razpolagajoči delazmožni parlament in da se sankcionira brezkontrolni absolutizem, kateri naj v korist znani družbi korumpiranih eksploatorjev še nadalje državo politično kompromituje in gospodarsko upropašča. Nikola Pašić hoče s tem krono namenoma s pomočjo najnemoralnejših sredstev potisniti v zagato, izsiliti od nje privoljenje k činom, ki naj porušijo vse mostove med tremi državotvornimi narodi in tako dobiti njeno sankcijo za režim nasilja ter korupcije, za pogajenje parlamentarne in narodne volje — z eno besedo, za revolucijo od zgoraj, ki naj s kršitvijo temeljnih ustavnih načel, zakonov in demokratskih običajev uvede stalno brezzakonje, zaslužnje večine države in njeno razruševanje v prid ene pokvarjene družbe. Tato hoče Pašić krono ponižati v golo orožje svoje samovolje, jo popolnoma degradirati in postaviti na njeno mesto samega sebe.

Nikola Pašić in njega vredni drug Pribičević se menda zgledujeta ob Mussoliniju ali pa ob grških in turških revolucionarjih, ki so krono izpremenili v brezpomemben okrasek, oziroma jo sploh odsvolili. Toda oba se zelo motita. Vsi ti ljudje so imeli nekaj za seboj, ali močno in novo idejo ali pa velike osebne ustvarjalne zmožnosti ali pa mase, dočim Pašić in Pribičević nista ničesar drugega kakor šefa vsak svoje koruptne kliče, eden orientalski kovar intrig, drugi brezobziren afarist, oba pa pri vseh poštenih ljudeh v državi od Drave do Vardara obsovržena. Pod njuno diktaturo bi se država blizala propasti z bliskovito naglico, bi se mesto notanarje konsolidacije razpasla kaotična anarhija in bi država padla še pod stopnjo Grčije ter obdana od italijanskega imperializma, nemške in madžarske revanše, romunske zahrbtnosti in bolgarskih aspiracij in brez ugleda med veliko antanto zaprvala v kratkem času vse sadove osvobođenja in zedinjenja. Izročiti državo profesionalnim pljačkašem, nasilnežem in nemoralnežem, bi pomenilo izbrisati jo z geografske karte.

Ker je izključno, da bi se mogel najvišji predstavitelj države udati brezvestnemu pritisku od strani teroristov, kateri bi radi odstranili zadnjo barijero svojemu brezmejnemu pohlepu po samooblasti, kriza še ni rešena in končna odločitev ni padla. Pač pa je blok vseh poštenih strank — 160 poslancev — manifestiral svojo popolno solidarnost, ogorčenje proti brezpravstvenim metodam Nikole Pašića in odločno voljo boriti se do konca proti nasilnikom, ki potvarjajo ljudsko voljo, vršijo nasilje celó nad krono in pripravljajo popolno brezzakonje in brezustavnost.

Upamo, da se bo glas zastopnikov večine države slišal in primerno uvaževal pri vseh, ki za usodo države nosijo odgovornost.

Divjanje fašistov.

Rim, 10. aprila. (Izv.) Včeraj in danes so fašistovske tolpe po več mestih udre v upravo opozicijskih listov in zažgale naloge listov. Celó fašistovsko časopisje obsoja te čine, ki kompromitujejo fašizem, in zahtevajo remediure. Iz mnogih mest se poroča deloma o izgrelih fašistov proti opozicijskim strankam, deloma o demonstracijah proti fašistom. Blizu Florence so nekje popolari odstavili župana, ki se je bil udeležil napada na katoliški dom.

Fašisti so v Milanu naskočili avtomobile listov »Corriere della Sera«, »Avanti!«,

»Unità« in »Giustizia« in uničili vozila in vse izvođe listov. Milanski fašisti so dalje udri v stanovanje poslanca Buffonija, tam vse opustošili, knjige in listine pa zmetali na cesto. Podobno so gospodarili fašisti po socialističnih in popolarskih društvenih prostorih in zadrugah. — V Val Polcevera v Liguriji, dalje v Monzi in po drugih kraji so fašisti udri v katoliška delavska in socialistična društva in vse opustošili. V Pisi so fašisti umorili tipografa Rindija.

LEP VOLIVNI USPEH TIROLSKIH NEMCEV.

Tirolski Nemci so se ob volitvah sijajno držali. Oddali so za svojo listo 81.920 glasov. Izdajalcev skoro ni bilo med njimi. Da fašistovski teror v Tirolah ni bil dosti manjši nego drugod, pove dejstvo, da so fašisti v Brunecku zlostavljali in ranili nemškega poslanca barona Sternbacha in 30 drugih Nemcev. 300 nemških volivcev vsled fašistovskega nasilja ni moglo izvesti svoje volivne pravice. — Nemci dobe 2 poslance.

Načrt za sanacijo Nemčije.

Bruselj, 10. aprila. (Izv.) Poročilo izvedencev o sanaciji Nemčije je napravilo tukaj dober vtis. Poudarja se, da poročilo tvori dobro podlago za praktično rešitev, vendar pa se ponekod poudarja, da bodo pogajanja vsled različnosti angleško-francoskega vidika zadela na izvestne težkoče.

Pariz, 10. aprila. (Izv.) Oficijski krogi so s poročilom ekspertov zelo zadovoljni. V petek se zbere reparacijska komisija, da se glede poročila izmenjajo mnenja.

Washington, 10. aprila. (Izv.) Oficijski krogi o svojem vtisu glede poročila ekspertov ne dajejo nobenih izjav. Vendar pa so prepričani, da bodo zavezniki stališče ekspertov sprejeli.

Berlin, 10. aprila. (Izv.) Oficijski krogi izjavljajo, da tvori sporočilo ekspertov godno bazo za diskusijo, dasi so nekatere številke previsoko preračunane. Na vsak način se bo poročilo temeljito pretresalo.

NEMŠKA DISKONTNA BANKA.

Berlin, 10. aprila. (Izv.) Danes se je tu otvorila diskontna banka, utemeljena na podlagi zlate valute.

SPOPADI V ANGLEŠKEM PARLAMENTU

London, 10. aprila. (Izv.) V spodnji zbornici je prišlo med bivšim lordom admiralitete Ameryjem in nekaterimi člani delavske stranke do hudega prerékanja, naposled pa celo do zmerjanja in dejanskih spopadov, kakor se redko zgode v angleški zbornici. Ozračje je zaradi odpora reakcije proti socialnim predlogom delavske stranke zelo napeto.

1. MAJ V MADRIDU.

Madrid, 10. aprila. (Izv.) Direktorij je dovolil delavskim organizacijam praznovanje 1. maja.

NOVE PUSKE NA ČESKEM.

Praga, 10. aprila. (Izv.) V češkoslovaški armadi se uvede nova repetirka sistema Mauser, ki bo zamenila sedanje manlicherce. Tudi S-patrone se odpravijo in nadomestijo z novimi.

STINNESOVA BOLEZEN.

Berlin, 10. aprila. (Izv.) Stanje Stinnesa se je nekoliko izboljšalo in upajo, da pacient ostane pri življenju.

SMRTNA OBSODBA V RUSIJ.

Moskva, 10. aprila. (Izv.) V procesu zoper revolucijski »akcijski odbor« se je

Iz mraka k svetlobi.

Povest. Spisala V. Križanovskaja-Ročester.

(Konec.)

O kako je molil, ko je bila njegova mati bolna in so zdravniki že obupali nad njenim življenjem.

Njeno ozdravljenje so pripisovali čudežu in sam ni niti trenutek dvomil, da je nebeska Kraljica naredila čudež radi njega, da je izpolnila njegovo gorečo prošnjo. Z enako trdno vero ji je zaupal željo, da bi dobil sani, katere je nato res dobil pod božičnim drevescem...

Zive slike so drvele mimo njega in se smejale. Videl je, kako je pred isto podobno molil za uspeh prve skušnje in kako je molil na večere pred večjimi prazniki.

Cisto, mirno ozračje, tega skromnega življenja, v katerem je bil vzgojen, je zaidehtelo okrog njega, ga kakor v dim zavilo in mu lečilo njegovo bolno dušo. Spomnil se je besed molitve, katero je vsak večer molil skupno z materjo.

»Prosim Gospoda... lahke, mirne... Tebi udane smrti...«

Pozneje, ko je študiral na univerzi, ni molil nič več in... sedaj bo končal življenje na vislicah...

Začel je težko dihati, s strahom se je ozrl na steno, kjer je pravkar videl grozno sliko, pa sedaj je bilo vse temno, vislice in sence njegovih žrtv so zginile. Težak vzdih se je izvil iz njegovih prs in polastilo se ga je silno hrepenenje po tej mirni, svetli pa, ah, nepovratni preteklosti.

Morda je bila njegova prejšnja vera samo prevara, toda kako je bila ona prevara blagodejna, koliko sreče in dušnega miru mu je dajala.

Zmučeni, nezaupljivi pogled obsojenca se je ozrl na Marijino podobo, kateri je zaupal svoje otroške želje. Kakor takrat, tako so gledale tudi sedaj na njega velike, globoke in krotke oči zaščitnice vseh trpečih; pa kakšen prepad ga je ločil od nje: reka krvi in kupi maščevalnih senc njegovih žrtv. Sedaj ni smel stegniti k njej za pomoč svoje s tolikimi pregrehami omadeževane roke in tudi moliti ni več znal; vendar ga je nevidna sila vlekla k skrivnostnemu krogu svetlobe, ki je obdajal podobno.

Zagorelo je v njem veliko hrepenenje, da bi prijel podobno, jo pritisnil na prsi in ji kakor v otroških letih zaupal poslednjo prošnjo.

Pot ga je oblival, z močno utripajočim srcem se je po kolenih pomikal k mizi; mrka svetloba lučke je rasla in topel, blagoduhteč zrak mu je osvežil obraz.

Že je stegnil k podobni trepetajoči roki in tedaj mu je omahnila. Ali se sme dotakniti svetlinje s svojimi zločinskimi rokami? Ne, nikakor ne! Nezaupno in boječe, kakor tat, je vzel posodico z blagoslovljenim vodo, se pokropil, si umil z njo obraz in roke in nato spil ostanek. In zazdela se mu je, da je padlo od njega nekaj težkega; ledena skorja sovraštva in cinizma, ki je obdajala njegovo dušo, se je lomila in tajala ter se zamenjala z oživljajočo toploto,

Ono »nekdanje« se je prebudilo v njegovi duši.

Zatrepetal je, se prekrizal, nato je s trepetajočimi rokami prijel podobno, jo pritisnil k sebi in drgetajoče ustnice so podobno zašepetale že pozabljenim molitvam: »Oče naš, kateri si v nebesih...«

Iz oči so se mu vile pomirjajoče solze, nevzestno in nasilno se je iz njegovih prs izvila samoobtožba zločinstev in bogokletstev.

Ko je končal to strašno spoved, je drhteče poljubil obličje nebeski zaščitnici svojega detinstva in zaprosil jo je boječe in zaupljivo:

»O, reši me strašne smrti... Daj mi mirno in nesramotno smrt.«

Za pozemeljsko je ni prosil. Skupno s poživljeno vero je prišlo ksanje, udanost, tolažba in s tem čudovita mirnost, ki ga je obšla mesto prejšnjega strahu pred smrtjo.

Neznano brezno ga ni nič več plašilo, saj je plavala duša k svoji nebeski Rešiteljici. Ona ga bo rešila. Ona mu bo pomagala... Kako? Ni vedel, pa je bil vendar miren in nič več ni dvomil nad Njeno pomočjo.

Dušni nemir je še bolj vzplamtel. — Zemlja, strašni »jutric« vse se je raztaljalo in se zgubilo v temno daljavo. Omotica se ga je polastila in Marijino obličje je oživel, izstopilo iz okvirja. Kakor živa je stala na ognjenem oblaku, položila je na njegovo srce svojo sveto roko in mu rekla:

»Pojdi, naznani materi svojo rešitev v vlačilo za njeno vero.«

Svetloba je ugasnila, svetla prikazen je na mah izginila, zavrtelo se mu je v glavi kot da je nad breznom in izgubil je zavest...

V stari, majhni cerkvi poleg jetnišnice je klečala pred podobno Matere božje starka v žalni obleki. Sklenila je roke, dvignila pogled k podobi in tako goreče molila, da se je njena duša dvignila od tal, da bi nesla svojo prošnjo k tronu večnega usmiljenja.

Kar ji dahne v obraz sunek ledenega vetra in ona zatrepče. Odtrgana od molitve je začudeno in prestrašeno zagledala siv oblak, ki se je dvigal od tal nekako dva koraka od nje in se hitro izobličil v človeško postavu. Postava je bila lahka kot senca in spoznala je v nji svojega sina.

V njegovih očeh, ki so bile uprte v njo, je gorela prejšnja čista ljubezen do nje in dobro znan radosten glas se je oglasil, kakor da doni iz daljave:

»Rešen sem, mati. Spreobrnil sem se in prosil bom rešitve iz pogube svojim bratom, ki so zaslepljeni, kakor sem bil tudi jaz zaslepljen. Za vse to se moram zahvaliti tebi. Hvala, Gospod naj te blagoslovi!«

»Peter, dete moje,« je zaklicala bedna mati in pala v nezavest.

*

Ko so zjutraj prišli po obsojenca, so ga našli mirno ležečega na tleh; k prsom je krčevito pritisikal sliko Matere božje.

Zdravnik je ugotovil, da mu je počilo srce...

P. T.

izrekel danes pravdorek, in sicer so bili 4 obtoženci obsojeni na smrt, ostali na ječo od 1—10 let, eden pa je bil oproščen.

Trgovinska pogajanja z Italijo.

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) Tretja sekcija delegacije za sklenitev trgovinske pogodbe z Italijo je danes razpravljala o obmejnem prometu in o skupini obmejnih postaj, kjer se ima vršiti carinska in politična kontrola. Tozadevna konvencija se v glavnem strinja s sporazumom o tranzitu preko Južne železnice in deloma z odredbo, ki govori o skupni postaji na Reki. Odprto je ostalo vprašanje glede krajev, kjer naj bi stale te obmejne postaje.

PREDAVANJE O UKRAJINCIH.

Zagreb, 10. aprila. (Izv.) Na poziv ruskega krožka je predaval danes na vseučilišču priznani ukrajinski publicist g. Ševčuk o ukrajinskem narodnem gibanju in o najnovejši ukrajinski literaturi. Predavanja se je udeležila v obilnem številu hrvatska inteligenca ter več vseučiliških profesorjev. G. Ševčuk je znan kot bojevnik za svobodo Ukrajincev in je pristaš slovanske vzajemnosti. Predavanje je bilo informativnega značaja ter se smatra za začetek pomirjenja in ožjega sodelovanja med Rusi in Ukrajinci, ki bivajo pri nas kot emigranti.

KALOGJERA.

Belgrad, 10. aprila. (Izv.) Danes dopoldne je obiskal ministra za vere dr. Vojislava Janića verski odpadnik in sedanji starokatoliški škof Marko Kalogjera. Poskušal je, da bi iz katoliškega proračuna dobil plačo in dnevnice, kakor katoliški škofje. Minister za vere Vojislav Janić ni mogel tej njegovi želji vstreti, ker se v državni proračunu ne nahaja nobena postavka za starokatoliško cerkev. Kakor izve vaš dopisnik, je Marko Kalogjera o priliki svojega bivanja v Belgradu dajal v ministrih izjave, v katerih je preklical svoje pisanje v splitskem »Jugoslovenskem narodu«, kjer je branil politiko Radića.

Spor radi rdeče armade.

Zadnja seja moskovske vlade je sprožila dolg in vroč prepir o »nacionaliziranju rdeče armade«. Komunisti desničarji zahtevajo, da bodo nastavljeni vsi častniki iz carske dobe, naj so sedaj v Rusiji ali v emigraciji. Častniki, kateri stradajo, ker ne morejo izvrševati svojega poklica, pomenijo izgubo za državo, katera jih je izsolala. Vlada se naj ne briga za politične nazore častnikov. Zarote pa se lahko preprečijo s tem, da ostane vodstvo armade, njen štab, v komunističnih rokah. Široka amnestija bi utegnila zmanjšati ogorčenje proti centralni vladni eksekutivi, ojačila bi vojsko in ji dala narodni značaj. To bi nagovarjalo razpoloženju množice. Ta načrt, s katerim je nastopil komisar za zunanjo trgovino Krasin, je naletel na odkrito sovražstvo Stulina in Zinovjeva. Z ozirom na to se govori v Moskvi, da bo moral Krasin delati pokoro za svoje nagnjenje k opoziciji. Bržčas bo dobil kmalu povelje, da oboli.

V soboto na akademijo v Ljudski dom!

Beleške.

Volivce imenuje slovenski uvodničar »Jutrac« odsele »biraček«. Tako se počasi v demokratski »štampic« izobrazuje novi jugoslavenski jezik. Za žganjarje se uvede, kakor čujemo, spričo pomanjkanja tozadevnega srbskega izraza nič menj pregnantna beseda »šnopsbrideric«, ki se baje rabi v Belgradu.

Politične vesti.

«Državna kriza». Kadar se g. Pašiću majoje tla pod nogami, tedaj išče zunanje političnih zapletitve, da se more potem predstaviti kot rešitelj domovine. Tudi v sedanji krizi Pašićeve vlade je bilo v režimskem časopisju čitati o strašnih nevarnostih, ki da pretijo državi od strani Bolgarije. Mi tem vestem vsled izkušnje nismo verjeli in smo to svoje mišljenje tudi napram javnosti izrazili. Naknadno potrjuje vse to »Slobodni dom«, ki poroča, da je bil pariški poslanik Spalajković, znani pristaš Pašićevih metod, trikrat poklican k predsedniku francoske vlade Poincaréju. Vsakokrat je Poincaré zahteval od njega, da naj se Bolgarska pusti pri miru, ker sicer Francija ne more niti najmanj računati na vstrežljivost Angleške z ozirom na Nemčijo. Opozicijski blok je pa s prihodom poslancev HRSS v Belgrad postal dovolj močan, da je Pašiću izpodmaknil parlamentarno večino in s tem onemogočil njegove nevarne eksperimente z državo. Te Pašićeve politične metode so državo po vsem znanjem svetu popolnoma disreditirale in povsod gledajo na našo državo kot na izrazito balkansko tvorbo, ki ji ne gre nobena vera in s katero ni dobro imeti kakega

opravka. Takšno lice ima v resnici »državna kriza«, o kateri je pisalo režimsko časopisje z namenom, da se prepriča višji državni faktor, da je brez Pašića država v nevarnosti.

Dopisi.

SLIKA RAZMER.

Pri Sv. Lovrencu na Pohorju stanuje v svoji hiši od julija 1. 1919. šestinštridesetletni železniški nadrevident Fr. Šegula, rojen na Prevaljah in pristojen v Slome pri Ptuj. Mož je upokojen, živi pa takorekoč v večnem nepokoju. Do 1. 1919. je — skozi 22 let — služboval pri južni železnici, na različnih krajih, nazadnje v Beljaku. Ker so se 1. 1919. začeli znani boji za nesrečno Koroško deželo, je dobil od Nemškega Narodnega sveta ukaz, da naj organizira nemški Volkswehr (tolpe, ki so preganjale in prepeale Slovence). Vkljub temu, da je bil odgojen v popolnoma nemškem duhu — obiskoval je nemško ljudsko šolo in nemško realko v Celovcu — in slovenskega jezika nezmožen, je z ozirom na slovensko pokolenje in pristojnost v Jugoslavijo ostal zvest slovenskemu rodu in domovini in je poziv nemškega Nar. sveta odklonil. S tem je pa tudi zapečatil svojo bodočnost. Že čez malo dni je dobil od zanesljivih prijateljev iz Celovca migljaj, da se naj umakne iz Koroške, ker ga imajo gotove in vplivne osebe na sumu kot jugoslovanskega vohuna. Pa tudi od mestnega urada v Beljaku je dobil poziv dne 16. junija 1919, da mora do 1. julija pospraviti svoje stvari in mesto zapustiti. Ker so v tem času naše čete zasedle Celovec, se je najprej ondi naselil, kjer je imel njegov oče kot upokojen železničar svojo hišico. Z odhodom naših čet iz Celovca mu je pretela nevarnost, da ga zgrabijo in internirajo v Spištal, zato se je še pravočasno umaknil in preselil v Sv. Lovrenc v hišo svoje matere, katero pa je dala še za časa svojega življenja prepisati na njega.

Prosil je večkrat za službo pri železnici, a mu je bila vsaka prošnja zaradi neznanja slovenskega jezika odbita. Nato je prosil za pokojnino, katero je po dolgem moledovanju končno dosegel. Živel je mirno s staro in bolehnno materjo in se briga samo za svoj sadni vrt in svoje skromno gospodarstvo. Upal je tudi, da se mu v zdravem, planinskem kraju zrahljano zdravje zopet zboljša. Omeniti je treba, da je bil Š. kot železniški uradnik posebno zadnje mesece pred razsulo Avstrije vsled pomanjkanja osobja z delom tako preobložen, da je dobil tifus in obolel na živcih in se mu nasledki teh boleznih še danes poznajo v tem, da mu vsako razburjenje močno škoduje.

Pa to mirno življenje ni dolgo trajalo. Kakor splošno vsi begunci, je tudi Š. moral začeti okušati, kaj se pravi biti begunec. Začelo se je rovat proti njemu in ugodna priložnost za prepis se je takoj našla. Okrožno sodišče v Mariboru je naročilo županstvu v Sv. Lovrencu, da mora za neko stranko preskrbeti stanovanje. Dasiravno so bila primernejša stanovanja na razpolago (kar se da dokazati), je župan na nasvet občinskega sluge odredil, da se naj ta stranka (F. E.) preseli v hišo Franca Šegule. Ko je Šegula za to odredbo zvedel, je ves razburjen z ostrimi besedami v tržki pisarni proti temu ukrepu ugovarjal. Radi tega je prišel dne 7. januarja 1922 župan v spremstvu orožnika pregledat njegovo hišo, ali je kakšna soba prazna in za stanovanje pripravna. Š. je bil ta dan zelo potr; iz Celovca je dobil brzojav, naj takoj pride, ako hoče očeta živega videti. Zgledavši orožnika v polni bojni opravi, mu vzkipi jeza in vname se hud prepir, ki pa se končno poleže in Š. pokaže zahtevano sobo, katero orožnik na prvi pogled spozna za stanovanje neporabno. Stvar pa s tem ni bila pri koncu. Š. je bil naznanjen sodišču zaradi besed, ki jih je izgovoril razdražen v tržki občinski pisarni, ki pa niso bile tako mišljene, kakor so jih tožitelji razlagali. Da bi cela zadeva bila še bolj podprta, je žandarmerijska postaja dne 9. marca 1922 po poveljniku Jos. Mušiču dala na okrožno sodišče izjavo, da je župan pri več posestnikih pregledal stanovanja, pa nikjer ni bilo kaj primerne na razpolago. Kako je poročilo žandarmerije odgovorjalo resnici, spričuje najbolj to, da je v stanovanju gospe L. P., ki je bilo dvakrat pregledano a vselej neporabno najdeno, dalje časa stanoval direktor Z. iz Švice. Pozneje se je v to stanovanje preselil upokojenec g. M. M. z gospo in dvema hčerkama. Ali ni čudno, da je stanovanje, v katerem zamore stanovali direktor, oziroma upokojeni nadučitelj, za navadnega mizarja preslabo? Ta pomanjkljiva izjava orožništva je tudi največ pripomogla, da je bil Š. pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 14. aprila 1922 po § 104 krivim spoznan, pa vsled olajševalnih razlogov po § 62 obsojen na 200 Din kazni ali dva dni zapore.

V tem času je Š. pokopal svoje starše, najpogreje očeta (10. jan. 1922) in poldrugo leto pozneje mater.

Ako bi kdo mislil, da je Šegulova zadeva z obsodbo pri sodišču končana in da ga bodo poslej pustili na miru, se jako moti. Glavno dejanje te balkanske igre se je letos znova začelo; pa še veliko huje, kakor predlanskim.

Dne 24. marca t. l. malo čez poldne se pojavi pred Šegulo, ki se je mudil na dvori-

šču, orožniški komandir z nasajenim bajonetom in dvema občinskima odbornikoma. Na vprašanje, kaj mu hočejo, pove orožnik, da so prišli pogledat in spremenit odvisno stanovanje. Š. se je že preneumno zdelo, da zopet pridejo zaradi stanovanja, katero je ravno isti orožnik že pred dvema leti zavoljo pira-vih podnic in trhljih podbojev označil za neporabno. Zato odvrne orožniku, da v tej zadevi ne bo zgubljaj besed, gré v hišo in vrata od znotraj zaklene. Nato so celo popoldne trije orožniki s puškami v rokah hodili okrog hiše in klicali Š. naj jim odpre. Ker Š. ni odprl, mu zapreti komandir, da bodo zopet prišli in mu s silo v hišo vdrli. In vse to se je godilo v trgu tik okrajne ceste, da so mimo-idoči začudeni postajali in ugibali, kakšen tolovaj mora biti v hiši, da ga kar trije orožniki oblegajo.

Proti večeru istega dne je šel eden Šegulovih sosedov k županu in orožnikom protest, da bi se s Š. ne postopalo tako kruto, ker se lahko vsa stvar mirnim potom opravi. Orožniški načelnik je obljubil, da naslednji dan, ker je praznik, ne bodo prišli, ampak 26. marca. Sosed vesel, da je vsaj nekaj dosegel, gre in pregovori Š. tako daleč, da je le-ta bil pripravljen 26. marca oditi z doma, ključa pa izročiti njemu (sosedu), da kadar komisija pride, lahko neovirano celo hišo pregleda in se na ta način vsak spor in prepreči in njega posledice zabranijo.

Zgodilo pa se je ravno nasprotno.

Drugi dan, 25. marca, gre Š. okrog 7. ure iz hiše na dvorišče. Ker prejšnji dan razun zajuterk ni nič zavžil in celo noč nič spal, je bil ves omotičen. Komaj stopi čez zadnjo stopnico, planeta iz skritega prostora načelnik in njegov pomočnik nad njega, nastavita mu bajonete na prsa in načelnik kriči: V imenu postave! Stoj! Roke kviškul! Ne ganite se, sicer rabimo orožje! Ko presenečeni Š. pride k sapi, vpraša orožnika: Ali imate še kaj drugega razun stanovanjskih zadev, proti meni? Orožnik odgovori: Da, imam povelje, rabiti silo, ako se zoperstavite! Živ ali mrtev!

Dnevne novice.

— Izredna slovesnost v Seleh nad Škofjo Loko. Četrto nedeljo po Vel. noči bodo v Krekovi Seleh odkrili ob vhodu na pokopališče dve spominski plošči s 117 imeni mož in fantov selške fare, ki jih je izrgala svojem in domovini vojska ter jih položila v prezgodnji grob tujine. Vrše se že obširne priprave in v bližnji in daljni okolici se zanimajo za to priliko, ki bo zbrala tisoče ljudstva ob spominu na drage pokojnike. Zlasti iz krajev, kjer še nimajo padli nobenega spomina med svojci, bo prav, če pridejo zastopniki pogledat. Natančneje bomo še pravočasno poročali.

— Blagodat centralizma. Kranjska deželna blagajna je med vojsko in tudi po razsulo do najnovejšega časa točno izplačevala kupone in izžrebane obveznice Kranjskih deželnih posojil. Sedaj pod belgrajsko centralistično komando pa kar naenkrat za to »nema para«. Eksekutorji iztirjavo z vsi brezobzirnostjo poleg visokih davkov kot poseben davčni pribitek prejšnje deželne doklade in jih odpremljajo tja preko v vedno prazne režimovske blagajne. Da bi pa izpolnjevala svoje plačilne obveznosti, tega radikalna cencirarija ne pozna. Radovedni smo, koliko časa bomo morali čakati, da bo kaka komisija strokovnjakov to zadevo vzela v roke. Čas bi tudi že bil, da bi se — v šestem letu našega ujedinjenja — že vendar uredilo izplačevanje kuponov bosensko-hercegovskih deželnih posojil. Merodajni činitelji, ganite se in spravite te zadeve v tir! Državnemu kreditu tako brezmejno zavlačevanje in odlašanje izplačila likvidiranih terjatev nelzerno škoduje. Ako teh balkanskih metod ne bo konca, si bo v prihodnje vsakdo temeljito premislil, preden bo podpisal kako novo državno posojilo.

— Venia legendi za teološko fakulteto v Zagrebu je dobil predstojnik škofijskega urada v Djakovu dr. Andrija Živković.

— Pregled kmetijskih ustanov v Sloveniji. V Slovenijo sta odpotovala iz ministrstva za kmetijstvo in vode kabinetni načelnik Stojan Špadijer in tajnik Dušan Putniković, da pregledata delo vseh državnih kmetijskih ustanov v Sloveniji.

— Osebné izpremembe v prosvetnem ministrstvu. Za kabinetnega načelnika v prosvetnem ministrstvu je imenovan Vladimir Janković, doslej tajnik v ministrstvu za agrarno reformo. Dosedanji kabinetni načelnik Jovan P. Jovanović je imenovan šefom v odseku za zunanjo uredbo šolskih zgradb pri oddelku za osnovno pouk. Za načelnika personalnega oddelka na tem oddelku je namesto Milana Popovića imenovan Milan Rabrenović, dosedanji šef statističnega oddelka v prosvetnem ministrstvu.

— Občni zbor »Sindikata novinarskih sotrudnikov« v Belgradu. Dne 6. t. m. se je vrtil prvi občni zbor časnikarskega sindikata v Belgradu. Poročila funkcionarjev so naglašala, da se je vse delo osredotočevalo na materialno pomoč članom in stabilizacijo organizacije. V debati so člani zahtevali, naj se sindikalna oblika organizacije čim ostreje povdari in izdela. Novoizvoljenemu odboru so naročili, naj stopi v stik z organizacijo tipografskih delavcev ter doseže z njo sporazum za medsebojno pomoč v borbi za stanovske pravice. — Ker dnevnega reda niso mogli

Vi ali jaz! »Torej postopate z menoj kakor z Gornežem,« reče Š.; nakar odvrne načelniku: »Še slabši in nevarnejši ste, kakor Gornež!« (Miha Gornež je bil daleč okrog znani tat, katerega so lanske jeseni lovci ujeli v njegov podzemeljski votlini in ustreljenega v mrtvašnico prinesli. Ali se je ustrelil sam ali so ga ustrelili lovci, je še dosedaj nepojasnjeno.)

V taki poziciji je stal ubogi Š. več kot pol ure, dokler ni tretji orožnik pripeljal dveh občinskih odbornikov, od katerih je pa eden hotel takoj oditi, ko je videl, s kako brutalno silo se tukaj nastopa. Š. sam ga je s povzdignjenimi rokami prosil: »Prosim vas, ostanite vendar in rešite mi življenje!« Posebno silovit je bil novodošli žandar in je prav po balkansko preklinjal: »Jebem ti svetca i«

Šli so v hišo, pregledali in premerili vse prostore in končno zmagoslavno odkorakali.

Nastane vprašanje, kaj je prav za prav vzrok opisanih dogodkov, kakoršnih dozdej pri nas nismo bili vajeni?

Z gotovostjo se lahko trdi, da vzrok vsemu temu niso ne stranke brez stanovanja, ne stanovanje, ampak gre zgolj za osebo. Človeka, na katerega imam piko, treba tako dolgo šikanirati in dražiti, da mu zmanjka potrpežljivosti in končno vzroji; tedaj pa z žandarji nad njega, da pride s postavo navzkriž in se mu naloži denarna in zaporna kazen. Kakor je bil Nabot napoti Abahu, tako je upokojeni žel. nadrevident, sedaj posestnik in splošno spoštovan tržan g. Fr. Šegula na poti nekemu, ki pri vsaki politični nevihti menja svojo narodnost, pa je vseeno vpliven in ugleden gospod. — In orožniki! Ali so res zato nastavljeni, da grejo z orožjem na človeka, ki mu ne morejo nobenega drugega zločina očitati, kakor da brani svojo lastnino in svobodo proti neopravičenemu in nepotrebnemu nasilju? Neoboroženemu človeku zaludati v obraz besede: »Živ ali mrtev! Jaz ali ti!« smrde po krvi. Raznovrstni tatje pa brezskrbno hodijo po svojem poslu in mirno uživajo sad svojega truda. Ni se jim treba ničesar bati, saj državi niso nevarni.

izčrpati, se zborovanje nadaljuje prihodnje nedeljo. Gre za izpremembo pravil in za resolucijo o razmerju med sindikatom in novinarskim udruženjem.

— Arheolog Rausch na Balkanu. Te dni se mudi v Belgradu ravnatelj dunajskega arheološkega inštituta, vseučiliški profesor E. Rausch, ki zbira podatke za neko novo delo. Prof. Rausch popolnoma obvlada srbohrvaščino. Iz Jugoslavije odide dalje v Grčijo.

— Nova tarifa za grafike in knjigoveze. Minolo nedeljo je zborovala v Belgradu organizacija grafikov in knjigovezov. Izvolili so odbor, ki naj poskrbi za sestavo komisije, katera naj izdelava novo tarifo.

— Z Viča. Ni vzgojevalno, ako dajejo starši potuho otrokom, a naravnost pohujševalno pa je, če iščejo še zaslonbe v političnih listih na tak način, kakor ga kaže notica »Srednjeveški pedagog« v »Jutru« št. 87. Resnici na ljubo naj pa povemo, da ni res, da bi bil učitelj J. odvedel enega svojih učencev na podstrežje šolskega poslopja in to iz enostavnega razloga, ker so vrata v podstrežje zaklenjena in vrhu tega še železna, ključ pa hrani šolski vodja. Sicer pa bodo zadevo presodili novodobni pedagogi in sodniki. Toliko v pomirjenje hujskajočim in nahujskanim, ki hočejo po kaznovanju »neznatnega pregreška« doseči neplemenite namene.

— Svarilo. Zadnjih šest tednov se vedno bolj pogostokrat dogaja, da se zgubljajo pisma, oddana v Trstu in okolici (torej pisma, ki prihajajo v Jugoslavijo po južni železnici) na svoje v Jugoslavijo in to zlasti pisma, v katerih je bilo priloženih nekaj lir. Večinoma so bila pisma in lire namenjene dijakom za potnino ali druge manjše a nujne izdatke. Gotovo se zopet neke kraje. Opozarjamo svoje v Italiji, naj ne pošiljajo denarja v navadnih pismih, oblasti pa, da korenito iztrebijo tudi te vrste tatove.

— 75letnica zagrebskega ženskega učiteljskega. Žensko učiteljske usmiljenih sestra v Zagrebu praznuje letos 3. in 4. maja 75letnico svojega obstoja. Zavod je eno najstarejših ženskih učilišč v Jugoslaviji ter je starejša učiteljska generacija izšla s tega zavoda. Vrše se priprave za proslavo jubileja.

— Stanica za pobijanje alkohola v Belgradu. »Vremec« poroča o prvi protialkoholni postaji v naši državi, nameščeni na Vračaru v Belgradu. Tu je ministrstvo za narodno zdravje postavilo celo kolonijo lesenih hiš (doslih iz Nemčije na račun reparacij), v katerih je namestilo svoje laboratorije in inštitute. Zadnja hiša nosi naslov: Stanica za suzbijanje alkoholizma. V čakalnici stanice je pritrjen čl. 166. zakonika srbskega carja Dušana iz leta 1249. in 1354., ki določa, da se pijanec, ki koga v pijanosti težko rani, izkopi eno oko in odseka roka, za manjše poškodbe pa našteje 100 udarcev po podplatih in nato vrže v temnico. Srednjeveški zakonodajalec ni poznal šale! — Šef stanice je dr. Ivo Kuhn, ki je protialkoholno delo in ustanove študiral v Ameriki. Dr. Kuhn je označil kot sredstva protialkoholnega dela poučevanje in propagando, razne socialno-higijenične odredbe in ustanove. Stanica sama bo potom policije nadzorovala pijanice in take, ki so v nevarnosti, da zapadejo pijanstvu. Vendar bo to nadzorstvo popolnoma diskretno, tako da ga

nihče opazil ne bo. Policijski agenti se bodo nepoznani v javnih lokalih pridružili pijancem in jih nagovarjali, da se oglašijo na protialkoholnih stanicah, toda trezni. Na stanicah bodo najprej skušali zvedeti od varovanca vse osebne podatke in njegove razmere; potem bosta skušala vplivati nanj en pedagog (učitelj Nikola Gjurić) in šef stanice. Člani abstinentnih društev imajo nalogo, da se pridružijo pijancem v javnih lokalih, jih spremljajo na njihovih potih in skušajo odvratiti od pitja. Razen tega bo stanica čuvala nad družinami pijancev, ščitila njihove gmotne in moralne koristi in skrbela za dobro vzgojo otrok. Z notoričnimi pijanci se stanica ne bo počela; za te se zgradi posebno zdravilišče. Doslej je v staničnem zapisniku zapisana ena sama varovanka 11 letna hčerka nekega krčmarja iz Homoljice v Banatu.

— Božjastnica v ognju. 21 letna soproga žlatorskega delavca Alije Halačevića v Sarajevu je včeraj o priliki božjastnega napada padla na mangalo — odprto turško ognjišče. Vneli so se ji lasje in obleka in v strašnih bolečinah je goreča planila na cesto, kjer se je onesvestila. Priskočili so na pomoč sosede, a žena bo na posledicah najbrže umrla.

— Samomer v vojski. Kadet Moni Kajon, brat znanega sarajevskega židovskega odličnjaka, je vsled krutega ravnanja svojih predpostavljenih skočil z okna in si zlomil vrat. Njegovo stanje je brezupno.

— Smrt zadnjih črnogorskih četaških vodij. Minole dni so orožniki v Nevidovem dolu v Črni gori trčili skupaj z zadnjimi tremi četaškimi vodji: Ilijo Lakičevićem, Markom Miljanićem in Blagojem Vučićem. V boju, ki se je razvil, so ostali mrtvi vsi trije četaški poglavarji, tako da je Črna gora zaenkrat očiščena četaške nadloge.

— Kt. iška drobno jajce je znesla kokoš dne 9. t. m. v hospicu Sv. Duh ob Bohinjskem jezeru. Sodi se, da je samo rumenjak brez beljakovine.

Ljubljanski občinski svet.

Za včerajšnjo sejo občinskega sveta ljubljanskega je vladalo v vseh krogih prebivalstva živahno zanimanje, ker se je bilo razvedelo že tekom dneva, da pride na razpravo za Ljubljano velevažno vprašanje elektrifikacije Ljubljane. V zvezi s tem predmetom so pričakovali nekateri tudi neke druge senzacije, zlasti glede polaganja kabljev družbe »Elektra«, toda tozadevno nabita polna galerija ni prišla na svoj račun.

Par minut po 6. uri odprli so sejo župan dr. Perič, ki se pred prehodom na dnevni red spominja v tonih besedah umrlih bivših občinskih svetnikov ljubljanskih Viktorja Adamiča in ravnatelja Ivana Šubica. Lep zadnji pozdrav je spregovoril tudi v čast nedavno umrlemu delavskemu voditelju Viljemu Bukšegu.

Nato prečita dopis občinskega svetnika g. Češnikarja, ki naznanja, da vsled svoje preselitve v Moste odlaga svoj mandat. — Na njegovo mesto pride kot občinski svetnik g. Čak, ki svoje mesto sprejme.

Dalje naznani g. župan, da je ministrstvo prosvete pritožbo občinskega svetnika dr. Tominka glede ukinitve liceja zavrnilo in odobrilo tozadevni sklep občinskega sveta oziroma njega potrditev od strani pokrajinske uprave.

Kredit v znesku 10 milijonov kron za tlakovanje nastalih ulic je pokrajinska uprava odobrila. Ni pa odobrila kredita za zgradbo potrebnih novih šolskih poslopij in tudi ne kreditov za zgradbo oziroma za popravilo nekaterih kanalov, češ, da je treba te izdatke kriti iz rednega proračuna.

Dovoljena pa je zvišana hotelaka davčina in sicer od 20 na 30 odstotkov, toda pod pogojem, da dobi od poviška 14.67 odstotkov šolski sklad za gostilničarsko šolo.

Glede znanega defekta v mestni elektrarni, ki je svojčas povzročil v javnosti precej razburjenja, je dal župan stvar takoj preiskati. Kot izvedenec je ugotovil prof. dr. Vidmar, da je bilo zelo težavno spoznati vzrok ognja, ki je napravil na stroju občutno škodo, da pa smatra, da se je nesreča dogodila naravnim putem. Izvedenec pa je ugotovil veliko obrablenost in zastarelost važnih strojnih delov.

Na mesto odstopivšega obč. svetnika g. Češnikarja so bili izvoljeni v socialno-politični odsek obč. svetnik Kralj, za zastavljalnico obč. svetnik Čak in v odsek za elektrarno obč. svetnik Mihevc.

Za nova šolska poslopja.

Proti zavrtni prošnji za dovolitev potrebnih kreditov za zgradbo novih šolskih poslopij je odločno nastopil obč. svetnik ravnatelj Jeglič. Povdarjal je, da ima Ljubljana danes mnogo premalo šolskih poslopij, tako da danes ne vemo več, kam bomo v najbližnji bodočnosti spravljali šolsko mladino. Res je sicer, da izdatki za šolska poslopja ne nesejo nobenih materijalnih obresti, toda gledati je treba tudi na duševni kapital, ki je mnogo važnejši od materijalnega. Z najemi raznih poslopij v šoleke svrhe smo napravili že slabe izkušnje, a čemur bi vedel dovolj povedati mestni fizikat. Zato predlaga, da se prošnja za dovolitev posojila za zgradbo novih šolskih poslopij obnovi.

Obč. svetnik Tokan glede zgradbe novih šolskih poslopij obžaluje, da pokrajinska uprava nikakor ne upošteva občutne brezposelnosti, kateri bi zgradba novih šolskih poslopij znatno pomagala. — Predlog obč. svetnika Jegliča je bil soglasno sprejet.

ZIVLJENJSKO VPRAŠANJE ZA LJUBLJANO.

Pred prehodom na dnevni red stavi obč. svetnik g. Orehek sledeči nujni predlog:

1. Občinski svet ljubljanski skleni, da se izvoli petčlanska komisija, obstoječa iz strokovnjakov

inženjerjev elektrotehnike in geologije, katere naj čim prej se enkrat prouči elektrifikacije mestne občine Ljubljana. 2. Člani te komisije naj bodo le oni strokovnjaki, kateri nimajo zagovarjati lastnih projektov bodisi iz tehničnega ali gospodarskega stališča. 3. Vodstvu mestne elektrarne se naroča, da da tej komisiji ves tozadevni material na razpolago in da ji da tudi vsa potrebna data strogo objektivna pojasnila. 4. Eventualnim ogledom, sejam in posvetovanjem te komisije smejo prisostvovati tudi zastopniki mestne občine, to je ravnatelj mestne elektrarne g. Čiuh in inženjer g. Šonc, ter v to svrhu pooblašeni občinski svetovalci, toda le v informativnem smislu. 5. Ta komisija, katero je za njeno delo nagraditi, naj stavi mestni občini svoja strokovnjaka mnenja vsaj do 20. maja t. l. na razpolago. — Svoj predlog utemeljuje s temi-le razlogi:

»G. župan je ex presidio sporočil, da se je v mestni elektrarni pokvaril stroj s 400 konjskimi silami. Ta poškodba je nujno opozorilo, kako nujno je potrebno, da si čim prej na ta ali drugi način mestna občina zagotovi zadostno množino električnega toka. Če bi se ta poškodba izvršila v zimskem času, ko je mestna elektrarna do skrajne meje obtežena, bi bil del Ljubljane v temi. V občinskem svetu svojačasno izvoljena strokovna komisija ni več popolna. Iz nje so izstopili g. inž. dr. Vidmar ter tudi g. vseučiliški profesor dr. Hinterlechner. Treba pa je, da taka komisija posluje, ter vsa vprašanja načina elektrifikacije objektivno presoja, kar pa je mogoče le tedaj, če člani te komisije pri enem ali drugem projektu niso zainteresirani. Članom te komisije morajo biti na razpolago vsi dosedaj predloženi načrti glede elektrifikacije mesta Ljubljane. Ozirati se jim pa bode seveda le na one, ki so tehnično dovršeni, ne pa na projekte brez vsakih proračunov glede naprave in rentabilnosti. Da prisostvujejo komisijam tudi občinski strokovnjaki ter tudi laiki občinski svetovalci, je povsem razumljivo, ker hoče biti mestna občina o vsem vedno poučena. Istotako je razumljivo, da se mora delo strokovnjakov izvedencev nagraditi oziroma plačati, za kar ima mestna elektrarna že predvideno postavko v proračunu za t. l., ni pa tudi še izčrpala postavke za ta namen predvidene v letu 1923. Ker je ves tozadevni material zbran in ker je nujno, da se prične z enim ali drugim delom čim prej, se je staval rok do 20. maja 1924.«

Nadalje izvaja

občinski svetnik g. Orehek:

»Gospod župan nam je danes sporočil, da so stroji v mestni elektrarni zelo potrebni popravila ali pa izmenjava. To je dokaz, da je nova elektrarna za Ljubljano življenjska potreba. Imeli smo že posebno komisijo, ki naj bi proučila to vprašanje, toda ta komisija se je začela z izstopom dr. Vidmarja krhati. Zato predlagam novo komisijo, v kateri pa ne smejo sedeti ljudje, ki bi bili sami na podjetju zainteresirani, in drugič je treba te ljudi pošteno nagraditi, ker je denar tukaj.

Za elektrifikacijo Ljubljane se dolgo ni nihče zmenil. Naenkrat pa so se začeli oglašati razni tehnični in gospodarski strokovnjaki, ki niso prirejali le anket, ampak so začeli sklicevati v ta namen celo shode, kakor je bil zadnji v »Unionu«, ki ga je sklical g. prof. dr. Vidmar pod imenom »predavanec«, bilo pa je to »predavanje« v resnici le agitacija.

Dr. Vidmar je povedal v »Unionu« marsikaj dobrega. N. pr. da imamo premalo elektrike. To je vse res. So pa druge stvari, ki sem se jim naravnost čudil. Tako je dr. Vidmar na enem mestu obžaloval, da Save ne izkoriščamo, na drugem mestu pa je ugotovil, da je v Medvodah premalo vode! Tako »predavanje« ni predavanje, jaz saj ga ne razumem.

Dr. Vidmar je govoril tudi o Fali in rekel, da bi bila priključitev k Fali za Ljubljano nevarna. Toda tudi v Medvodah bi se dala napraviti elektrarna, če bi bil zraven privatni kapital! Take stvari se mi ne zde prav jasne in niso čisto »fair«. Zato smatram, da je bilo dr. Vidmarjevo predavanje pravzaprav le političen shod.

Za Ljubljano je pri boju med Falo in Medvodami važno vprašanje: Ali naj bo Ljubljana glede preskrbe z elektriko samostojna ali odvisna od velekapitalističnih družb?

Več strokovnjakov je izjavilo, da je projekt za elektrarno v Medvodah dober, dr. Sernec in dr. Vidmar pa sta govorila tako, kakor da gre le za »Elektro« in Falo!

Fale ne moremo podpirati, ker jo ima v rokah tuj kapital. In zelo verjetno je, da bi Fala takaj vprašala, po čem so Medvode, če bi se Ljubljana odločila za Falo.

Družba »Elektra« pa je samo predhodnik Fale.

Da Fala na svojo ponudbo ni dobila niti odgovora, to je res. Pogoji so bili namreč naravnost nesprejemljivi, drugič pa bi Ljubljana postala popolnoma odvisna od tujcev.

Ljubljana se brez elektrike industrijsko ne more razviti, brez industrije pa bodo Ljubljančani reveži. Zato prosim, da se predlogu prizna nujnost.

Zagovor obč. svetnika dr. Vidmarja.

Obč. svetnik prof. dr. Vidmar odgovarja na izvajanja obč. svet. g. Orehka: »Na vse, kar se je doslej govorilo, bi najraje molčal. Ne morem pa požreti mirno očitka, ki mi ga je vrget v obraz g. predgovornik, da namreč moje postopanje ni bilo »fair«, t. j. čisto in pošteno. Kaj takega mi še nikdar ni nihče očitil.

Jaz sem doslej redno odsvetoval od stvari, ki so po mojem prepričanju za Ljubljano pogubne. To povem lahko z mirno vestjo.

Očita se mi, da favoriziram »Elektro«? Jaz sem ponovno izjavil, da smatram svoj posej za končan, ko bodo imeli ljudje dovolj elekt-

ričnega toka na razpolago. Jaz izjavljam na svojo častno besedo, da od »Elektre« nimam niti ene delnice.

Jaz sem dolgo molčal o vseh projektih. Pred nakupom Medvod sem svaril že januarja meseca in sem imel prav.

Glede »Elektre« je bila izrečena pritožba, da hoče »Elektra« dati tok le velepodjetjem. To ni res. V ponudbi, ki sem jo staval mestni občini, je povedano več.

Jaz dalje nisem rekel, da so Medvode nerentabilne pod vsakim pogojem. Povem le, da se danes skuša vsaka banka otresti vodnih električnih naprav.

»Elektra« pa se je ustanovila, da dobi naša industrija dovolj toka, dalje da dobe delavci delo. Kot privatna družba pa se je ustanovila zato, ker bi se danes naprave ne imeli, če bi jo bila zidala kakšna javna korporacija.

Ako pa hočete ponovno komisijo, vam svetujem, da ne izvolite ljudi, ki so zastopniki inozemskih električnih tvrdk.

Župan dr. Perič: Gospodu dr. Vidmarju odgovorjam toliko, da smatram, da dela on za »Elektro« preveč z občutkom. Jaz sem za to, da nam »Elektra« pomaga s tokom. Pogoji pa niso bili dobri. Določeno zlasti ni bilo, koliko toka bi nam dajala, dočim je stalo v ponudbi »Elektre« na Maribor, da dobi od Save lahko toliko toka kolikor ga hoče!

Izjava župana dr. Periča je vzbudila vsestransko zanimanje. Zlasti beseda »Sava« je vzbudila napeto radovednost.

Dr. Lemež izjavlja v imenu svojega kluba: »Mi smo stali doslej v boju za ljubljansko elektriko ob strani in gledali, kako se bore velekapitalisti med seboj. Dr. Vidmarju namreče ne morem verjeti, da bi bila »Elektra« ustanovljena samo v namenu ljudem pomagati iz stiske, ampak ustanovljena je pač, da nese obresti in profite.

Za elektrarno v Ljubljani se velekapital danes bojuje. Ali se bo pa dolgo bojeval? Vse kaže, da se bo ta kapital kmalu zvezal in združil in z združenimi močmi ljudi odiral. Takega kolonijalnega suženjstva pa se moramo braniti z vso silo.

Brez kapitala pa končno ne pojde. Gre le za to, kako pridemo prej ali bolje do potrebne električne energije. Predlagam, da se najprej razširi sedanja kalorična centrala, potem pa naj se zgradi vodna naprava. Glede »Elektre« predlaga, naj se pogajanja z njo obnove.

V svojem odgovoru dr. Lemežu ugovarja dr. Vidmar, da sta si on in dr. Lemež kot idealna človeka zelo blizu, čeprav sta si politično skrajno nasprotna. Dr. Vidmar je mnenja, da bo domači kapital še vedno boljši kot tuj, ker bo zaposlil domače delavce. (Klici na levici: Vse eno jel)

Občinski svetnik Rupnik se strinja s predlogom dr. Lemeža, naj se ne pretrgajo vse vezi z »Elektro«. Glede strokovnjakov je mnenja, da bi bilo najbolje poklicati inozemce, da ne bo v stvarno razpravo vpleten tudi politični moment, kar je med Slovenci neizogibno. Glede hitre preskrbe z električnim tokom pa je mnenja, da bi bilo bolje, napraviti najprej kalorično centralo, potem pa šele v 10 do 15 letih magari začeti z vodno napravo.

Jako živo in temperamentno je včeraj nastopil obč. svetnik Tokan. Proti dr. Vidmarju obrjen pravi, da se mu dr. Vidmar ne zdi dovolj objektivni, ker ravno »Elektro« tako forsira, savske projekte pa tako pobija. To je dr. Vidmar pokazal na shodu v »Unionu«, in govornik se ne more znebiti vtisa, da je hotel dr. Vidmar v »Unionu« ljubljanskega župana nalašč omalovaževati, proti čemur mora on odločno protestirati.

Dr. Vidmar je dejal — govori obč. svetnik Tokan dalje — da je Fala za nič. Res je vsaj to, da se je Maribor brani, čeprav je le 10 kilometrov oddaljena. Zakaj bi bila potem Fala dobra za Ljubljano?

Dr. Vidmarju se dalje ni zdelo prav, da so mu očitali nekaj, kar ni »fair«. Jaz sicer ne znam angleški, ampak toliko že znam, da vem da ni »fair«, če kdo komu pod zemljo, ki ni njegova last, zvrta rovi! Če je le en kvadratni meter moja last, je ta meter moj tudi v globino, magari doli do pekla. S tem dejanjem se je dr. Vidmar postavil na stališče skrajne levice, ki pravi: Vzem, kjer je, in daj, kjer ni! Zato razumem, da sta si z dr. Lemežem jako blizu.

Govornik se nato dotakne časopisne gojne proti sedanjim večini. Opozarja na Zagreb, kjer bi tudi imeli ljudje dovolj vzroka zabavljati nad občinsko upravo, pa tega nihče ne stori, ker vsi ljubijo svoj Zagreb. Napadi na sedanja mestno upravo nekemu časopisju ne dela časti.

O dr. Vidmarjevem shodu v Unionu pravi, da bi bilo bolje, če bi ga ne bilo. Dr. Vidmar je s tem shodom mnogo izgubil. Govorniku so ljudje po shodu rekli: »Ali si slišal, kako jih je »vlekel«?

V svojem odgovoru na izvajanja občinskega svetnika Rupnika pravi občinski svetnik Tokan: »Ali mislite, da bodo kapitalisti res čakali 10—15 let in da med tem časom ne bodo pokupili vseh vodnih sil v ljubljanski okolici? Kaj bo Ljubljana napravila v tem slučaju? Ali naj se uda na milost in nemilost? Zato on odločno zastopa mnenje, da je treba čimprej pričeti z zgradbo vodne centrale. Za zgradbo te centrale naj vzame občina denar, kjer ga hoče, ampak občinski interesi ne smejo biti oškodovani. Za interese občine se bo govornik boril do zadnjega, magari tudi s karabinom ali pa s strojnico.

Predlogi.

Po kratki repliki na izvajanja občinskega svetnika Tokana predlaga dr. Vidmar ponovno, naj se v predlagano komisijo izvolijo le člani, ki ne zastopajo inozemskih električnih tvrdk. Če pa se že pritegne na sodelovanje inozemce, naj se upošteva jo predvsem Čehi.

Dr. Lemež predlaga, naj »Elektra« ponovno stavi svojo ponudbo, pogoje pa naj točno označi.

Pri glasovanju je bil z veliko večino sprejet nujni predlog obč. svetnika Orehka in dodatni predlog dr. Lemeža in dr. Vidmarja. S tem je bila razprava o elektrifikaciji Ljubljane končana.

Nadaljevanje seje objavimo jutri.

Prekmurje.

Murska Sobota. Orožniški kapetan Vončič na je premeščen iz Maribora tusem. Govoril se, da v kratkem prevzame on komando prekmurske orožniške čete, ker dosedanji komandant gre v zaslužni pokoj.

Štorklje v Prekmurju. Malokje je opaziti toliko štorkelj ko v Prekmurju. Skoraj v vsaki vasi sta po eno do dve gnezdi, kjer gnezdiijo ti dolgonožci, ki uživajo največje simpatije prekmurskega prebivalstva. Tako je n. pr. pred dvema letoma ustrelil nek v Prekmurje premeščen financar eno štorkljo, kakar bi ga prebivalstvo skoro linčalo, a prekmurski list je z ogorčenjem prinesel to vest. Pred 8 dnevi so se vrnili ti prekmurski gostje v svoja gnezda, katere zopet pridno popravljajo in pripravljajo za mlad zarod.

Štajerske novice.

Š Izkupila sta jo. V St. Jurij ob južni železnici sta se te dni priklatila dva brezposelna potepuha iz Celja. Izvršila sta več tatvin v okolici in trgu samem, nazadnje sta jo po pošteno izkupila. Pri posestniku vrečko sta vlomila v hišo, ko so domači kopali v bližnjem vinogradu. V hiši sta se nahajala samo dva mlada fantka, ki sta morala tatovom pokazati, kje hrani oče denar. Iz omare sta vzela 30 tisoč kron ter pobegnili v gozdlič za hišo. Eden izmed otrok pa je hitro tekkel k očetu v vinograd in ta je s 30 kopači obkolil gozdlič. Roparja so zasačili ravno pri delitvi plena. Razjarjeni ljudje so ju pretepli z motikami, da sta bila vsa krvava. Orožništvo ju je oddalo v celjske zapore.

Š Tatvina dreves. Mariborska občina je dala na Tržaški cesti že lansko leto posaditi mala drevesca. Te dni pa so ponoči neznani tatovi izkopali 21 drevesc, vrednih več tisoč kron. Gradbena sekcija je razpisala nagrado za izsleditev zločincev.

Kupujte Olimpijske srečke!

Ljubljanske novice.

Ij Program telovadne akademije v Ljudskem domu v soboto zvečer je sledeči: proste vaje članov za leto 1924, proste vaje članic za leto 1924, lahkoatletsko-sportne vaje dijakov, predavanje o olimpijskih igrah (prof. dr. V. Šarabon), vaje v zastopu po francoski metodi, vaje na konju, vaje za zlet Unije gimnazistov v Parizu leta 1923, ritmično rajanje članic z velikim obročem, boks, proste vaje vaditeljev, vaje vzorne vrste na bradlji. Točke bo spremljal orkester železničarske godbe. Ob akademiji bodo v dvorani razstavljena darila, ki so si jih priborila orlovska moštva in njihovi prvinci na mednarodnih telovadnih tekmah leta 1921 v Strasbourgu, leta 1922 v Brnu in leta 1923 v Parizu.

Ij Opozoritev. Stanovanjsko oblastvo L. stopnje je prejelo več pritožb, da neki neznani ljudje hodijo po stanovanjih v mestu, se izdajajo za poizvedovalce stanovanjskega urada, zahtevajo razne podatke ter begajo stranke, češ da jim bo stanovanje odvzeto itd. Vsled tega opozarja urad hišne posestnosti in najemnike, da ima stanovanjsko oblastvo I. stopnje v Ljubljani le enega nameščenca-poizvedovalca, namreč g. Emila Medveda, ki se na zahtevo strank vsak čas legitimira z uradno legitimacijo.

Ij Za vojne invalide in vdove ljubljanske podružnice. — Poveljstvo Dravske divizijske oblasti v Ljubljani je dovolilo, da mrtve vojni invalidi in vdove, ki imajo svoje vdove od nosno grede v najemu, da si pridelujejo zelenjavo za svojo lastno uporabo, dobiti brezplačen gnoj od vojaške uprave. Reflektanti naj se zgledajo v društveni pisarni naklonske do 14. t. m. ob uradnih urah, kjer bodo prejeli natančnejše informacije.

Ij Invalidom in drugim vojnim žrtvam v vednost. Ker je celokupni odbor Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnice Ljubljana podal ostavko, je po odredbi izvrševalnega odbora v Ljubljani začasno do občnega zbora prevzel vse posle tov. Benedik Miroslav, kateremu bo pridružen svet treh članov. Poslovanje podružnice vsled tega ne bo trpelo in se člani kot doslej še vedno lahko oglašajo v društvenih prostorih radi informacij in drugih poslov. Uradne ure bodo od 14. t. m. dalje ob pondeljkih, sredah in sobotah od 9. do 14. ure, druge dneve razen nedelje pa ob 9. do 12. in od 15. do 18. ure. O občnem zboru podružnice bo članstvo pravočasno obveščeno.

Ij Umrli so v Ljubljani: Juri Centa, sin mesarskega pomočnika, 2 dni. — Anton Ha-

bjan, delavec, 27 let. — Viktor Kern, urarski vajenec, 16 let. — Pavel Ložar, sin postrežnice, 2 meseca. — Apolonija Bodlaj, gostja, bivša sluškinja, 88 let.

Ij Pasite na suknje! Kljub vsem opominom in pazljivosti občinstva se še vedno ponavljajo tatvine sukenj, klobukov in dežnikov posebno po javnih lokalih. Iz točilnice gostilne v Vegovi ulici 10 je bila ukradena čevljar-skemu mojstru Ivanu Stembalu iz Hilsnerjeve ulice 12 črna zimska suknja z žametastim ovratnikom.

Gospodarstvo.

g Carinska konferenca na Rakeku. — Na Rakeku se vrši 12. aprila ob 17. uri v prostorih carinarnice IX. redna carinska konferenca.

g Zitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žita sledeče cene: pšenica 815—825, koruza 230—232.50, fižol beli 740, pšenična moka št. 0 465, št. 5 365—390, št. 6 325, otrobi 260. — Tendence živahnješa.

g Živinski semenj. Na zagrebškem semnju so bile cene živini sledeče: domači voli I. vrste 13.75—14.50, II. vrste 12—12.50, III. vrste 11—12; bosanski voli 12.50—13, II. vrste 11 do 12, III. vrste 9—10; krave domače I. vrste 12—13, II. vrste 11—12, III. vrste 8—10; domače junice I. vrste 12.50—13.50, II. vrste 12 do 13; teški konji 11.000 do 12.000, lahki 6000 do 7000, srednji 7000—8000; prašiči mesnati 20—22 Din; teleta 14—15.75 za kilogram žive teže.

g Fuzija Jadranske banke i Podunavskega trgovaškega akcionarnega društva. Upravna odbora Jadranske banke d. d. u Beogradu in Podunavskega trgovaškega akcionarskega društva v Beogradu sta sklenila na skupni seji, da na svojih prihodnjih rednih skupščinah predložita svojim delničarjem, da se ta dva velika domača in čisto narodna denarna zavoda spoji pod firmo »Jadransko-Podunavska banka«. S spojenjem je predvideno tudi povišanje kapitala tako, da bo popolnoma vplačani delniški kapital znašal 120 mil. dinarjev, rezervni fond pa 32 mil. dinarjev. Za prevzemanje eventualno neoptiranih delnic je ustanovljen sindikat pod vodstvom Srpske banke v Zagrebu, Hrvatsko-Slavonske Zemaljske Hipotekarne banke v Zagrebu in Banke i Štedionice za Primorje na Sušaku.

g Produkcija premoga v Češkoslovaški. Januarja letos je znašala produkcija črnega premoga v Češkoslovaški 1,399.000 ton, rjavega pa 2,004.000 ton.

g Angleški kapital v Braziliji. Neka angleška statistika je ugotovila, da znaša višina kapitalov, ki jih je naložila Anglija v Braziliji 250 milijonov funtov sterlingov. Letni dohodek od naloženega kapitala dosega 10 milijonov funtov ali 3 in pol milijarde dinarjev.

g 15. april — kritičen dan. 15. aprila letos potečejo pogodbe glede reparacijskih dobav Nemčije Franciji. Te pogodbe so sklenili poruhski industrialci z medzavezniško inženirsko kontrolno komisijo (Micum). Akoravno pravijo nemški industrialci, da pod danimi pogoji, čeprav so uvedli 9 urni delavnik, produkcija ni dobičkanosna, bodo najbrže prisiljeni od Francozov obratovati dalje.

g Nemški kapitali v tujini. Kakor je sedaj dognala komisija izvedencev, ima Nemčija naloženega kapitala v tujini za 8 milijard zlatih mark.

g Izvoz sladkorja iz Češkoslovaške. Takša izvoz sladkorja iz Češkoslovaške se je znižala od 30 češkoslovaških kron na pol odstotka vrednosti izvoženega sladkorja.

g Trgovska pogajanja med Avstrijo in Češkoslovaško so se pričela glede nove trgovske pogodbe med navedenima državama.

g Sladkorna produkcija v Evropi bo letos zaradi povečane površine, ki je posejana s sladkorno peso, znatno višja kakor lani. Tako znaša površina, kultivirana s sladkorno peso po cenitvah strokovnjaka F. O. Lichta v Jugoslaviji 35.000 ha napram 29.000 ha lani in 22.000 ha predlanskem. V Rusiji je letos kultiviranih s sladkorno peso 310.000 ha, lani 248 tisoč ha in predlanskim 176.000 ha.

g Industrializacija Indije. Med vojno je industrija preokooceanskih držav in kolonij silno napredovala, kar je povzročilo dober del gospodarske krize v Angliji v povojnih letih. Tako je napredovala tudi industrija bombaža v britski vzhodni Indiji, ki radi tega ne kupuje istih količin manufakturnega blaga v Indiji. Od 68 milijonov vreten v bombažni industriji leta 1914. je Indija prišla na 78 milijonov leta 1923.

g Italijansko-jugoslovanska trgovska zbornica v Trstu. Kakor poročajo italijanski listi, se bo vršila 15. t. m. ustanovna seja jugoslovansko-italijanske trgovske zbornice.

g Otok bankovcev v Nemčiji. Otok bankovcev v Nemčiji je znašal 31. pr. m. 690 trilionov mark ali 690 milijonov zlatih mark.

g Povečanje sladkorne produkcije v Avstriji. Da bi se osvobodila uvoza iz valutarno višje stoječe Češkoslovaške, je Avstrija znatno povečala svojo lastno produkcijo sladkorja. V kampanji 1923/24 je bila produkcija dosegla 58.000 ton napram 32.000 tonam v kampanji 1922/23 in 16.000 tonam v kampanji 1921/22. S tem so krite domače potrebe s 40%. Uvoz je znašal v poslovni dobi 1923/24 ca. 90.000 ton.

BORZA.

Carli, 10. aprila 1924. Devize: Berlin 1.24, Italija 25.30, London 24.69, Newyork 569.50, Pariz

34.60, Praga 17, Dunaj 0.008060, Sofija 4.10, Belgrad 7.10.

Zagreb, 10. aprila 1924. Devize: Italija 3.5765 do 3.6065, London 349—352, Newyork 80.15—81.15, Pariz 4.85—4.90, Praga 2.8850—2.4150, Dunaj 0.112950—11.4950, Carli 14.16—14.26, Amsterdam 30.10—30—40. Valute: dolar 79—80.

Po svetu.

— Ob smrti prvega starokatoliškega škofa v Švici. Zadnje dni marca so v Bernu pokopali prof. dr. Herzoga, prvega »starokatoliškega« škofa v Švici. Dr. Herzog je bil prvotno profesor bibličnih ved na bogoslovnici v Luzernu, povsodi spoštovan tudi vsled svojega vnetega dela na prižnici in v spovednici. Ob proglasitvi dogme o papeževi nezmotljivosti je dr. Herzog proti vsemu pričakovanju prešel v tabor »starokatoličanov«, ki so si nadeli to ime, da bi z njim krili svojo herezijo. V Švici je bila tedaj na krmlilo radikalna vlada, ki je z vsemi silami podpirala starokatoliško gibanje, preganjala Rimu zvesto duhovščino, ji jemala cerkve in ustanove in jih podeljevala starokatoličanom. Za te je ustanovila v Bernu tudi posebno bogoslovno fakulteto in dr. Herzog je bil imenovan za prvega profesorja. L. 1878. je starokatoliška sinoda izvolila dr. Herzoga za škofa. Posvetil ga je apostat Reinkens v Bonnu, ki je bil prejel svoje posvečenje po janzenističnem škofu van Deventerju v Utrechtu. Kakšen je bil uspeh 50letnega dela dr. Herzoga — ki je ostal v zasebnem življenju neoporečen do svoje smrti —? Starokatoliška bogoslovna fakulteta v Bernu šteje tačas tri profesorje in dva dijaka vseh starokatoliških vernikov v Švici so po ob zadnjem ljudskem štetju našli še 20.000. To kljub vsej opori od strani oblasti. Rimskokatoliška cerkev pa se v Švici razvija in cvete kakor še nikdar poprej.

— Statistika indijske prebivalstva, dovršena v noči 18. marca 1921, se je te dni objavila. Število prebivalstva znaša 318 milijonov 942.480 duš in izkazuje 1.2% narastka od leta 1911. dalje. Razmerje med moškimi in ženskami znaša 945 : 1000. Povprečna gostota na kvadratno miljo znaša 177; maksimum je 578 (v Bengalju), minimum 6 (v Beludžistanu). Glavni vzrok majhnemu narastku je influenčna epidemija v letih 1918/19. Zlasti je bila velika umrljivost otrok. Pismenost znaša 139 moških in 21 žensk od 1000. Angleško govori in piše 16 moških in 2 ženski od 1000. Razmerje med raznimi veroizpovedanji je (v razmerju 1000): hinducev 686 (— 4 v primeri z letom 1911.); muslimanov 217 (+ 3.1); budistov 37 (+ 7.9); kristjanov 15 (+ 22.6); drugih paganov 31 (— 5.1). Število Evropejcev znaša 176.031 (125.229 moških in 50.802 žensk). Od teh je Angležev 113.090 (56.668 moških in 56.422 žensk).

— Mussolini med zverdami. Iz Milana poročajo, da so na predvečer zemljepisnega kongresa odkrili novo zvezo drugega reda, ki so jo nazvali po Mussoliniju.

— Nadškof Cieplak na poti v Rim. Vatikan je prejel obvestilo, da je pomiloščeni katoliški nadškof msgr. Cieplak zapustil Moskvo in je na poti v Rim.

— Novo obrambno sredstvo proti letalskim napadom. Angleški list »Star« poroča, da je iznašel Girdell Mathers sredstvo, s katerim se da letalske napade popolnoma onemogočiti. Gre za neke žarke, ki užgo vsak predmet, na katerega so naravnani. Moč žarkov se da baje kontrolirati in odmerjati. — Če vse skupaj ni samo pobožna želja Angležev, ki se boje letalskih napadov iz Francije?

— Sovjetska Rusija in Evropa. »Rostac« poroča, da je ravnatelj ruske brozjavne agencije »Rostac« sklenil v Parizu pogodbe z zastopniki časniškarskih poročevalnic Haves in Reuter, da bosta dajali svoje vesti tudi v Moskvo.

— Trocki zopet v Moskvi. Iz Moskve poročajo, da se je Trocki popolnoma zdrav vrnil v Moskvo in prevzel zopet vodstvo svojega resora.

— 50 advokatov bo imelo posla pri razpravi, ki se bo vršila v kratkem zaradi oporoke »kralja časopisja«, znanega lorda Northcliffa. Tožiti je začel izvršilec oporoke. — To bo denarnega »prometac«.

— Zalosna posledica »prvega aprila«. V dekliski šoli v Viškovi so se učence zabavale pred poukom med seboj s »prvim aprilom«. Poslale so součenke v sosednji razred, češ da jo kliče učiteljica. Učenka je res šla, a učiteljica ji je rekla, da je ni klicala ter pripomnila, da so jo součenke poslale po »prvi april«. Deklico jo obliha rdečica. Vrnila se je v svoj razred, kjer so jo učenske sprejele s silnim smehom. Pa se je obrnila, zapustila šolo ter odšla v smeri proti Brnu. Na potu jo je dohitel osebni avtomobil. Razžaljena deklica se je vrgla pod avto, da bi napravila konec svojemu življenju. Šofer je hotel zadnji trenutek avtomobil ustaviti, pa ni mogel več preprečiti nesreče. Avtomobil se je zvrnil; šofer in potniki so se močno poškodovali in so morali iskati zdravniške pomoči. Pa tudi deklica je dobila težke poškodbe na roki in nogi.

— Mesini ključ mesta Lyons. Leta 1814. so zasedli Avstrijci francosko mesto Lyon in so vzeli seboj mestni ključ. Ker je tak ključ zelo velika zgodovinska znamenitost, so se pogajali že od leta 1918. sem, kako bi ga dobili nazaj. Sedaj so se pogodili; Dunaj je Lyonu dal ključ nazaj in lyonski župan Herriot je s svečanim odposlanstvom prišel na Dunaj poni.

— Ne več Kristianija. Na Norveškem je započela velikanaska agitacija, naj se glavno mesto ne imenuje več Kristianija, temveč Oslo. Oslo je sedaj predmestje Kristianije in sicer tam, kjer je okoli leta 1050. Harald Haradrade pozidal mesto tega imena. Mesto je večkrat pogorelo. Kristijan II. je leta 1624. ustanovil zapadno odtod novo mesto, imenovano po njem. Oslo je propadlo. Ker je bil Kristijan Danec in ker se sedaj med Danci in Norvežani hudi spori zaradi Grenlandije, nasvetujejo, naj se glavno mesto od 1. januarja 1925 naprej imenuje spet Oslo. Najbrž bo tako.

— V Turčiji. Iz Carigrada poročajo, da je ukazala vlada, naj se izselijo v posebni del mesta vsi muslimani, ki niso turški državljani in vsi turški državljani krščanske vere.

— Kam bo spravila Amerika svoj pridelek? Leta 1923. je bilo v ameriški Uniji 21 odstotkov sveta več posejanega z žitom kakor pa leta 1922. Ker se tudi v Evropi v nekaterih deželah obeta dober pridelek, Amerikanci ne vedo, kam z žitom. Nekateri zahtevajo od vlade, naj odvišno množino žita kupi in naj ga v skladiščih shrani za prihodnje leto.

— Nemški učenjaki v Rusiji. Ruska akademija znanosti je prejela pismo od ravnatelja zemljepisnega društva v Hanovru prof. Oksta s prošnjo, da dovoli prihod članov omenjenega društva, ki bodo prepotovali ruski jug, črnomorsko obrežje, Ukrajino, Volgo in moskovski okraj. To bo tudi prvo znanstveno potovanje iz zapadne Evrope v Rusijo po vojski.

Za šmarnično pobožnost v mescu majniku priporočila Jugoslovanska knjigarna cerkvenim sborom sledeče skladbe:

Deschermeier, 4 Marijine pesmi za mešani zbor. Part Din 15.
Ferjančič, lavretanske litanije za mešani zbor. Din 6.
Foerster, lavretanske litanije za mešani zbor. Din 6.
— 6 Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove. Part. Din 16, glasovi po Din 6.
Gruber, šopek Marijinih pesmi za mešani zbor. Din 20.
Grum, odpevanja pri lavretanskih litanijah za mešani zbor. Part. Din 16.
— V ponižnosti klečimo in 5 Marijinih pesmi za mešani zbor. Din 5.
Hladnik, 3 Marijine kantate za mešani zbor in orgle. Din 12.
— Zdrava Marija. 5 Marijinih pesmi za mešani zbor. Din 12.
Hochreiter, »Immaculata« 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. Din 20, glas po Din 4.
Kogoj, Marijine pesmi raznih slovenskih skladateljev za mešani zbor. Part. Din 16, glas po Din 6.
Laharnar, šmarnične pesmi za mešani zbor. Din 16.
Leban, Zbirka cerkvenih pesmi za mešani zbor. Din 16.
— Domači glas. Cerkevne pesmi za mešani zbor. Din 20.

Ljudski oder.

ponavlja igro: »Pasijon« ali »Trpljenje in smrt Jezusa Kristusa« še v nedeljo 13. aprila ob 3. uri popoldne in v torek 15. aprila ob 8. zvečer. — Da bo občinstvu z dežele omogočeno posetiti to prireditel, se prične nedeljska predstava že ob 3. uri popoldne. Pri tem ima p. n. občinstvo ugodno priliko, da se more vrniti domov z večernimi vlaki. Ljubljansko občinstvo prosimo naj po možnosti blagovoli posetiti zadnjo predstavo v torek zvečer. Predprodaja vstopnic vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, ter dve uri pred predstavo v Društveni nabavni zadrugi v Ljudskem domu I. nadstropje.

Narodno gledališče.

DRAMA.

(Začetek ob 8. uri zvečer.)

Petek, 11. aprila: Zaprt.
Sobota, 12. aprila: »Ana Karenina«. Premijera. Izv.
Nedelja, 13. aprila: »Ana Karenina«. Izven.
Ponedeljek, 14. aprila: Zaprt.

OPERA.

(Začetek ob pol 8 uri zvečer.)

Petek, 11. aprila: »Traviata«. Gostovanje ge Wesel-Polle iz Zagreba in tenorista Alfonza Waisarja iz Prage. Red D.

Sobota, 12. aprila: »Plesni večer in Možiček«. E.
Nedelja, 13. aprila: Ob 3 popoldne: »Poljub«. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven.
Ponedeljek, 14. aprila: Modna revija. Izven.

Gostovanje Alfonza Waisarja v naši operi. Danes gostuje v operi »Traviata« tenorist Alfonz Waisar iz Prage. G. Waisar je učenec prof. Bohumila Benonija v Pragi ter ga je naša gledališka uprava ravno na njegovo toplo priporočilo pozvala, da gostuje v operi »Traviata« in v »Brivcu Sevilskem« na angažma. G. Waisar je mlad in izredno inteligenten pevec, kateremu prorokuje njegov učitelj prof. Benoni še lepo umetniško karijero. Pri današnji predstavi poje vlogo Alfreda.

Sprememba opernega in dramskega repertoarja. Danes se poje opera »Traviata« za red D. Drama pa je radi generalne skušnje za »Ana Karenino« danes zvečer zaprti ter dobe abonenti reda B, katerim današnja predstava odpade, vpriporitve veseligr »Kamela skozi ubo šivank« začetkom prihodnjega tedna. V soboto je v operi plesni večer baleta Narodnega gledališča in pantomina »Možiček« za red E, dočim dobe abonenti reda A operno predstavo v torek, dne 15. t. m. v drami je v soboto premijera »Ana Karenina«.

Ljudska predstava v opernem gledališču. V opernem gledališču se poje v nedeljo popoldne ob treh priljubljena Smetanova opera »Poljub« in sicer kot ljudska predstava pri nižjih cenah. Na to popoldansko ljudsko predstavo opozarjamo posebno posetnike z dežele v prvi vrsti iz ljublan-

ške okolice. Zunanjim posetnikom je poset predstave vsled dobrih železniških zvez lahko omogočen.

Ana Karenina. Ljubljanska drama vpripori Tolstojev roman »Ana Karenina«. Dramatiziral ga je g. Boris Putjata in dramatizacija prevel g. Josip Vidmar. Ana Karenina igra ga. Nablocka, njenega soproga g. Skrblišek, grofa Vronskega g. Putjata. V nadaljnjih vlogah nastopijo gg. Rogozova, Wintrova, Vera in Mira Danilova, Juvanova, Cesar, Terčič, Medven itd. Recitira gospa Marija Vera, režira g. Putjata. Premijera bo v soboto, dne 12. t. m., prva repriza v nedeljo, dne 13. t. m.

Gounodov Faust v Zlato Djundje. Na c kot Margareto nas je v marsičem prijetno iznenadil. Najprej gđ. Djundjenac. Večkrat smo bili namreč zlasti z nastopi raznih pevk manj prijetno iznenadeni. Tokrat smo nasproti vsaj rahlemu dvomu spoznali v gostu resnično dobro pevko, s posebno lepo, polno, voljno žametno mehko, božajočo višino, dasti sta tudi srednja nizka in nizka lega dovolj jasni in izraziti. Kar dela njeno višino še bolj mikavno, je tista lahna, komaj zaznavna koprena, ki daje glasu dražesten priznak iskrene čustva, nerazodete boli, globokih tajen.

— Tudi igrala je dobro, da nismo opazili praznih kretenj brez vsebine. Za začetnico je to veliko. Tudi občinstvo se je tega zavedalo in mlado umetnico odlikovalo z obilnim, pri srčnim priznanjem. — Dalje g. Kováč, ki se nam je že pred dobrim mesecem menda pri »Poljubu« zazdelo, da se je začel izboljševati. Ta večer smo popolnoma zanesljivo ugotovili, da je svoje petje izdatno izboljšal. Če ostane v tej smeri in svoje grlo spravi popolnoma v pravi tir, si lahko obeta še lepih dni. Kot igralec bi marsikako stvar vsekako z večjim uspehom kar brez kretenj odpel. — G. Zatyu se take-le vloge najbolj pričejo; dobro poje, dobro igra, osebnost, ki naj jo predstavlja, v njem vedno oživi v določen lik, ki se človeku čisto jasno vtisne v spomin. Ta večer je bil njegov Mefisto nekajkrat naravnost silen. In še gđ. Korenjakove je prav, če se spomnimo; saj se ji drobna nitka njenega glasu vedno prijetneje in izdatneje prede iz kar gibkega grla. Tako se utegne še kaj dobrega nasnovati. Ga. Smolenskaja je bila v igri primerna; tudi g. Perko, dasi je nekoliko krhek, smo brez težav poslušali. Seveda je vse daleko nadkriljeval g. Popov: kakor da se prikaže bliščeč velikan z neznanih svetov, tako učinkuje njegov nastop. Nič čudaf! Kdo se pa more pri nas, razen Betetta, ponasati s tako sijajnim organom, s tako dovršeno tehniko, s takim izrednim čustvovanjem, ko vsak ton živi, ko te ves večer ne obleti niti rahla senca misli: ta ton, ta kretanja bi se mogla drugače bolje uveljaviti. Kako se je razvijal pred koncem! Kakor ogromna ladja se je zagnal v valovje, pa ga vsa ogromna poplava v orkestru ni mogla zagniti. Ali je potemtakem čuda, če se je plosk uspal nanj kot toča? — Orkester pod Matačićem je bil zelo prožen, zbor je mestoma preveč suval, besedilo je notam marsikje jako nerodno podloženo; ko bi dirigenti in korepetitorji slovensko le malo poznali, bi pogosto z neznatno zamenjavo lahko vse trdote odstranili. — Velika škoda je, da v operi ni pravih orgel! Saj nad tistim ubore harmonijem ni, da bi se človek znašal, toda da bi v tem velikem prostoru le izdaleka nadomeščal orgle... Prav ima letošnji »Pevec«, ki zahteva za opero prave orgle. Pa oper se malo manj razkošno opremi, pa bo opera imela pristne, izborne orgle. Kakšen učinek, ko se iz cerkve oglase mirni, veličastni zvoki polnih orgel! K.

PLESNI VEČER »LEPE ODIS«.

Odgovor »Jutranjim novostim«.

»Jutranje Novosti« navajajo v obrambo plesne umetnosti »Lepe Odis« sledeče argumente:

1. Odis je naštdiral svoje plesne pod vodstvom profesorja Godlevskega, baletnega plesalca dunajske dvorne opere.

2. Nastopila je v dvorani dunajske »Seccesije« ter dosegla splošno in popolno priznanje za svoje umetniško prednašanje, kar so tudi priobčili dunajski časopisi.

3. Enako ugodno se je izrazilo vse berlinske časopisje po njenem nastopu v berlinskem »Eispalast«.

4. V Londonu je žela enako velike uspehe ter sta lista »Graphic« in »Sketch« prinesla njeno celo stran obsegaajočo sliko itd.

5. Slika »Lepe Odis« visi v monakovski plesni koteki.

V potrditev svoje prvotne kritike, objavljene v »Slovenec« z dne 13. marca t. l. odgovarjam na zgoraj navedene točke.

Odgovor na točko 1.: »Lepe Odis« je naštdirala svoje plesne pod vodstvom prof. Godlevskega, o tem ne dvomim, a to pred ca. 10 leti. Kaj pomeni 10 let v umetniškem pojmovanju in naziranju ter v razvoju umetnosti, ve vsakdo, ki se le nekoliko bavi z umetnostjo. Kaj pa pomeni 10 let v življenju plesalke, to ni treba posebej omenjati.

O tem ne dvomim, da je bil prof. g. Godlevski umetnik, ali koliko je mojstror, ki imajo obilo učencev, a da bi bili zato tudi oni veliki umetniki, o tem dvomim.

Na točko 2. odgovarjam sledeče: okoliščina, da je nastopila v dvorani dunajske seccesije, ne more spremoniti na moji kritiki ničesar. V tej dvorani, ki je v prvi vrsti namenjena za razstave slik in kipov, je bilo razstavljenih že obilo del, katero je aprobiralo isto združenje (Genossenschaft der bildenden Künstler), ki pa danes absolutno ne morejo vzdržati sodobne umetniške kritike. Kriterij umetniškega ustvarjanja je odvisen od umetniškega pojmovanja.

nja ter se menja s časom. Le najpopolnejša umetniška dela obdržijo stalno svojo umetniško vrednost. Dela smeri pa, ki se le nekoliko naslanjajo na modo, izgube v kratkem veliko na umetniški vrednosti. Ko je Lepa Odis nastopila prvič v Secesiji, je bila doba probiranja in reorganizacije plesne umetnosti, ki je okamenela v baletnih formah rokokoja. Lepa Odis je bila mogoče tudi ena izmed onih propagatoric, ki so zrevelucijonirale plesno umetnost. K temu pripominjam, da je bila Lepa Odis takrat res nenavadno lepa, ker je lepota njenega telesa navdušila umetnike ter kritike. Njej ni bil ples glavno, temveč le pretveza in okvir, v katerem je kazala svojo telesno lepoto.

Da Lepa Odis ni tehnično dovršena plesalka, pričajo njene kretnje, gibi ter celotno plesno izražanje. Ker nisem plesni mojster, ne morem presoditi pravilnosti in tehnike, zato sem se obrnil do plesnega mojstra g. Trobiša, da mi izrazi svoje mnenje, ki se glasi sledeče: »Najmanj, kar se more zahtevati od izvežbane plesalke, je, da izpelje svoje korake iz prve pozicije (in to ene in druge plesne metode), to se pravi: vsaka plesna poza in vsak korak se mora začeti razvijati z ven držajočo nožno lego (mit auswärtig gestellter Fuß- und Beinhaltung). Pri »patment«¹, katere je izpeljala Lepa Odis v marsikaterem ritmu, se more sklopiti na zelo primitivno šolo (mässige Schule). S tekanjem samim, s katerim so se plesali Odis odlikovali, se ne ustvarja umetni ples. Od plesalke se ne sme zahtevati, da napravi vsaj sempatja par pravilnih školskih korakov. Kar pa plesni korak izpopolni, to so odgovarjajoče graciozne kretnje in gibanja gornjega dela telesa, rok, nog in glave.

V sledečem navajam mnenje g. Vlčka, ki je žanes v Ljubljani priznan strokovnjak: »Kritizirati strokovno ples »Lepe Odis«, smatram za budalost, ker njena interpretacija je tako primitivna in hkrati tako naivna, kakršne se kvečjemu poslužujejo gojenici raznih plesnih zavodov. Njena izražalna sredstva so povsem banalna in izračunana na zunanji efekt, tako, da na primer pri plesu, ki naj predstavlja ljubezen, tava v brezmiselnostnih pozah po odru, ter se slednjič vleče na kanape, ki naj služi kot simbol ljubezni. Pri plesu »Kokotac«² izvaja čisto trivialno kankan, kateri je nekoč paradiral pred 20 leti na deskah raznih šantarov. Njeni plesi, s katerimi je pred vojno, ko je bila današnja plesna umetnost komaj na potu, da se rodi, nastopala v raznih evropskih varijetetah poleg žonglerjev in akrobatov, absolutno ne odgovarjajo sedanjosti ter sem prepričan, da na primer v Nemčiji, kjer Pavlovno sprejmejo povsem hladno ter Icadoro Duncan izžvižgajo, bi Lepa Odis linčali itd.

K 4. točki bi omenil, da je žela uspehe v Londonu, ter da sta prinesla dva časopisa njene slike, ne dvomim. Da ilustrirani listi radi prinašajo slike lepih žen, posebno če so precej dekolirane, je znana stvar. Da je na Angleškem prava plesna umetnost še danes zelo malo razvita, je tudi res, še bolj primitivna pa je bila pred 10 leti. Da prinašajo listi najboljše kritike, če so dobro plačane, je

tudi res. Da pa vse to ne more služiti kot dokaz za umetniško izvajanje zadnjih plesnih točk »Lepe Odis«, je jasno.

K 5. točki pripominjam sledeče: Da visi njena slika v monakovski pinakoteki, ni to zaradi njene umetnosti, temveč zasluga slikarja Pavla Jovanoviča, kateremu je stala za model. Tudi ni prišla nobena moderna slika zato v muzej, ker predstavlja kako znano osebo, temveč zato, ker je dovršena umetnina. A tudi nobena plesalka ni postala umetnica zato, ker je bila model kakemu slavnemu slikarju.

Telesna lepota izpopolnjuje umetnost plesa, a ni njen predpogoj, zato je zgrešeno, če skuša plesalka učinkovati v prvi vrsti s telesno lepoto in ne s ritmičnim gibanjem telesa s plesom.

Arh. prof. Kregar Rado.

Naznanila

»Ljubljana« ima pevsko vajo nocoj ob 8. Polnoštevila udeležba!

Županstvo občine Ježica naznanja, da priredi »Društvo za gojitev treznosti«³ v soboto, dne 12. t. m. na Ježici v Društvenem domu dvoje predavanj in sicer ob 4 popoldne za mladino s skioptičnimi slikami in ob 8 zvečer za odrasle kinematografsko predavanje »Vozač smrti«⁴ v 6. dejanjih. Vstop je vsem prost.

Predavanje v društvu »Sočar«⁵ v Ljubljani. V soboto 12. t. m. predava v salonu pri »Levu«⁶ dr. Fran Čadež, profesor na realki v Ljubljani, in sicer »O skrivnostih elektrike«. Po predavanju prosta zabava z godbo. Začetek točno ob 20.30. Vabljeni vsi. Vstop prost.

Prosveta.

pr Cerkevni koncert. Glasbena Matica v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 13. t. m., v frančiškanski župni cerkvi cerkevni koncert, na katerem ponovi Dvořakovo »Stabat Mater«⁷ za mešani zbor, soli in orkester. Solistične partije pojo gđ. Zikova, ga. Borova, g. Šimenc ter g. Betetto. Na orglah sodeluje regenschori stolne cerkve g. Stanko Premrl. Zborov part je v rokah pevskega zbora Glasbene Matice, spremlja pa orkester Muzike dravske divizijske oblasti. Koncert vodi konservatorijski ravnatelj g. Matej Hubad. Brez dvoma je, da bode to nesmrtno delo doseglo pri svojem izvajanju v cerkvi veliko večji in sijajnejši uspeh, kakor pa ga je doseglo pri izvajanju v koncertni dvorani. Koncert začne točno ob pol 8. uri zvečer ter se vstopnice za njega prodajajo v Matični knjižarni, na večer koncerta pa pred glavnim vhom v cerkev. Občinstvo opozarjamo, da sta za vstop odprta samo glavni vhod in pa vhod na porti, dočim je vhod z Miklošičeve ceste zaprt. Po koncertu pa so odprti vsi trije vhodi. Občinstvo vabimo, da se udeleži tega veličastnega koncerta.

pr Matineja sinfoničnega orkestra. V nedeljo, dne 13. t. m., popoldne ob 11, uri ponovi orkester Narodnega gledališča v Ljubljani pod vodstvom svojega kapelnika Antona Balatke Smetanov sinfonični ciklus »Ma vlast«⁸. Kakor znano, obsega ta sinfonični ciklus šest sinfoničnih skladb, v katerih opisuje slavni skladatelj lepoto ter zgodovino svoje domovine. Posamezni deli nosijo sledeče naslove: Višegrad, Vltava, Šarka, Iz čeških logov in gajev, Tabor in Blanik. Razlaga teh posameznih delov se nahaja v tiskanem sporedu, ki se dobi v predprodaji kart v Matični knjižarni. Občinstvu toplo priporočamo, da se udeleži te matineje, ki se vrši pri znižanih cenah in da ne zamudi prilike čuti v celoti delo, ki uživa največji sloves po vsem muzikalnem svetu.

Maribor. »Lepega zvona glas, Seže v deveto vas — Zato naročite »Zvonoglas«⁹.

Cerkveni vestnik.

c Tri verske konference za gg. izobražence bodo v kapei pri sv. Jožefu, dne 14., 15. in 16. aprila ob pol 8 zvečer. Govoril bo preč o. provinc. Anton Prešeren S. J. Gospodje iskrivo vabljeni!

c Na Planinski Gori se vršita mesto velikonočni in binkoštni terek, shoda velikonočni in binkoštni pondeljek ob 10. uri. Tozadavni župni uradi se prosijo za objavo svojim vernikom. Navadno je pot prosta o taki priliki. — Župni urad v Studencu, dne 8. aprila 1924. — Doni Janez, župnik.

Orlovski vestnik.

Članstvo iz Ljubljane opozarjamo, da si preskrbi vstopnice že v predprodaji, da ne bo pri blagajni nepotrebne gnječe. Glavna skušnjava z godbo se bo vršila danes zvečer v dvorani Ljudskega doma na odru ob 8. Vsi oddelki naj bodo točno na mestu. Zadnja dva dneva porabite še za živahno agitacijo glede obiska akademije in prodaje srečk.

Učiteljski vestnik.

Kakor že več let, tako bode tudi letos zborovala »Slomškova zveza«¹⁰ velikonočno sredo popoldne v Ljubljani, na kar opozarjamo vse člane in članice in jih vabimo k udeležbi. Zborovanje se bo vršilo v »Akademskem domu«. Predavanje bo imel gospod profesor Iv. Dolencec o socialni vzgoji, dalje Iv. Š. o načrtu novega šolskega zakona in R. W. o materijelnih vprašanjih učiteljskega stanu. Ker posebnih vabil ne bomo razpošiljali, opozorite drug drugega in pridite vsi na zborovanje. Š.

Darovi.

Dinarski dan za vestfalske Slovence v Ljubljani je prinesel Din 7747.55, 5 lir, 1 srebrno krono. Nabrale so: gospa Jerca Oven Din 267.50; gđne.: Verbič Mira - Caleari Flora 1090.75, 5 lir in 1 srebrno krono (v tem znesku je všteti znesek Ljubljanske Kreditne banke Din 250), Pečnik Pavla-Caleari Franja 473.25 (tvrdka Skaberne darovala Din 100), Bretl Špela-Velepič Maksa 1038.75 (češka ind. banka darovala Din 100), Ježovnik Pavla-Tavčar Iva 704, Dolenc Pija 50.75, Zupanc Štefanija 84, Fleischmann 168.50, Podražaj 543.25, Selan Angela 595, Hödl Marija 164.50, Klemenčič Marija 173.25; gojenke Gorazdovega zavoda nabrale 2388.05, neimenovana v pisarni Jugoslovenske Matice sta darovala 6 Din. Vsem sodelavcem v imenu vestfalskih Slovencev najiskrenejša hvala! — Za vestfalske Slovence so dalje darovali: Društvo »Dobrodelnost«¹¹ v Ljubljani Din 300, Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani Din 100. Iskrena hvala!

Občina Meste nam je poslala svoj prispevek k zbirki za vestfalske Slovence v znesku 1000 Din. Iskrena zahvala v imenu vestfalskih rojakov.

Za velikonočne praznike
se rešite skrbí najceneje, ako si resnično pomeni kupite oblačila, izgotovljena po najmodernejših krojih pri tvrdki
FRAN LUKIČ, Pred Školijo 19.

Poizvedovanje.

Najdeno. Ob cesti na Trgu Tabor se je našla 9. aprila mala svota denarja. Dobi se v Vrhovčevi ulici št. 11, prvo nadstropje, levo.

Pri kupovanju Reumatisa, sredstva proti trganju in revmatizmu, treba paziti, da ni ponarejen, kajti pravi, ki ga izdeluje edino Mestna lekarna v Zagrebu, se dobi za Ljubljano in okolico v lekarni Leustek.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.					
Normalna barometerska višina 736 mm.					
Čas opazovanja	Baromet. v mm	Termomet. v C	Baromet. diferenc. v C	Nebo, vetrov	Pavčina v mm
9. 4. 21 h	722.5	10.1	0.5	dež zah.	
10. 4. 7 h	724.1	8.5	0.5	dež —	196
11. 4. 4 h	725.2	9.0	0.9	dež —	

ISČE se za TAKOJ

zmožen, samostojen VODJA za visoko gradbo, verziran v gradbenih obračunih, proračunih in v projektiranju. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih uporabe (službe), curriculum vitae, ter plačilnih pogojev od samo jugoslovenskih gospodov, večjih slovenskega jezika v govoru in pisavi na naslov: »STAVBENO PODJETJE Ljubljana, poštni predal 70.«¹² 2044

STROJNIK z več. prakso v vel. podjetjih (papirnicah, parnih žagah), izurjen pri elektr. in parn. strojih, z dobrih letn. spričevali, ISČE stalno mesto kje v Sloveniji. Gre tudi na graščino kot nadzornik. Naslov v upravi pod številko 2053.

IZJAVA. Podpisani Marija in Pavla Kastelic preključne vse žalitve, ki sva jih izrekli napram g. JUSTINI RIJAVEC, ker so popolnoma izmislili in neresnične, in se zahvaljuje, da je odstopila od tožbe. — Dolgo brdo pri Litiji, 9. apr. 1924. Marija in Pavla Kastelic.

Inserirate v »Slovenec«¹³ Štev. 47/O. D. D. 2030

Razpis

UPRAVNI ODBOR DR. ORAŽNOVEGA DIJAŠKEGA DOMA v Ljubljani proda ofertalnim potom v »Petrovi šumi«¹⁴ (v Krakovem), ki leži poleg državne ceste v Kostanjevici (Dolenjsko), loko posek:
a) 43.58 plm hrastovega lesa, 20—30 cm v premeru, za tehnično porabo;
b) 471.11 plm hrastovega lesa nad 30 cm v premeru za tehnično porabo;
c) 395 plm hrastovih neprebranih drv.
Na predpisnem vzorcu pisane, kolkovane in z 10 odstotnim vadijem opremljene ponudbe se morajo vložiti do 29. aprila t. l. do 12. ure pri upravnem odboru dr. Oražnovega dijaškega doma v Ljubljani (univerza). Predpisani vzorci za ponudbe se dobivajo pri podpisnem odboru; istotam so na vpogled interesentom splošni prodajni pogoji.
Zapiski izmere hrastovih hlodov, kakor tudi splošni prodajni pogoji so na vpogled pri računski upravi v Kostanjevici (Dolenjsko).
Les in drva je možno ogledati na licu mesta.
V Ljubljani, dne 8. aprila 1924.

UPRAVNI ODBOR
DR. ORAŽNOVEGA DIJAŠKEGA DOMA.
DR. A. ŠERKO m. p., t. č. predsednik.

GOSPODIČNA s 3 letno prakso, dobra in zanesljiva moč, zmožna vseh pisarniških del, dobro verzir. v predpisovanju prispevkov bolniške blagajne, ISČE primer. mesta za takojšnji nastop, ev. s 1. majem. — Naslov pove uprava pod števil. 2019.

Inserati v »Slovenec«¹⁵ imajo polen uspeh!

PROSTOR za DELAVNICO
ISČEM v mestu na kakem dvorišču za takoj ev. preureditev in čiščenje na lastne stroške. — Ponudbe na upravo pod »Delavnica«.

Prodaj 2 — 3000 kilogramov zdrave REPE.

IVAN KURALT, valjni mlin, Domžale. 2021

DAMA se najhitreje modernno in okusno počee z uporabo

lasnega obročka

Vedno velika izbira vplet (kit). Priporočam se za vsa lasna dela kakor tudi za barvanje sivih las z »L'Oreal Hene«, tudi v modn. barvah.

M. Podkrajšek
frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta 32.

PRODAM

več dobro ohranjene hišne, sobne in kuhinjske OPRAVE iz mehkega lesa po zelo nizki ceni. Event. se oddajo na zahtevo tudi posamezni kosi. — Naslov pove uprava »Slovenca«¹⁶ pod števil. 2059.

NAJCENEJŠO

KUHINJSKO POSODO
razna OKOVJA, ORODJA, TEHTNICE, PILE, žebličke, in vse k železninski stroki spadajoče predmete, dobite vedno le pri tvrdki

STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana, Sv. Petra c. 35. Oglejte si bogato ZALOGO!

SADJARJI in VINOGRADNIKI — POZOR!

Ako si še niste nabavili Ia MODRE GALICE

ki je 98—99% garantirana, nemške kakovosti, znamke Johannisthal, v egaliziranih sodih po 100, 250 in 300 kg za ceno Din 9.40 franko Ljubljana, plačljivo takoj — storite to takoj! — Vedno je na zalogi pri tvrdki STANKO FLORJANČIČ, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 35.

Švedski OVES za seme, GRAHORO in francosko LUCERNO
ima oddati FRAN POGAČNIK, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 36. 1956

Saj ni res

kar trdijo mnogi nepoučeni ljudje, ki ne poznajo pomena inseratov, češ, da je proč vržen denar, ki ga izdaste za reklamo v časopisu. Treba pa je seveda, ako hočete,

da ima reklama

za Vas pravo korist, da jo naročite o pravem času, da je ista namenu primerno sestavljena in natisnjena v časopisu, ki ga največ bero na deželi. — Na vse to Vam da točna, zanesljiva pojasnila uprava »Slovenca«, ki Vam s tem prihrani mnogo stroškov in truda ter zajamči

velik uspeh!

RAVNOKAR sem prejel večjo partijo raznih

VRTNIC

iz svetovnoznane drvesnice Teschendorfer, Dresden (Nemčija). — Dobijo se vsaki dan pri Ivan Brecljnik-u, Ljubljana, Vel. Colnarska ul. 21.

Opremo za ŽAGO:

3 polnojarmeniki, lokomobila Lanz mod. 1921—100 KS z vsemi pritlikinami, ŽELIM ZAMENITI za rezani ali stavbeni LES franko Postojna (tudi parobrod fob. Gruž ali Metković). — Ponudbe na upravnishstvo »Slovenca«¹⁷ pod števil. 1772.

Več različnih motorjev in dvokoles, rabljenih in novih, poceni naprodaj. — LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4. 1961

Najceneje DRVA

trda in mehka, žagana in cepljena, večje in male množine, od 25 kg dalje dostavlja na dom.

Naročila sprejema:
H. PETRIČ, Gosposvet-ska cesta 16/I. — Tel. 343.

I z drvmi žgano apno

cement, katranske proizvode in ves ostali gradbeni material dobavlja

METALOKEMIKA d. d.
Zagreb.

Oddelek za gradbeni material
Strossmayerova ul. 6.

Telefon 16-11, 27.

Filiale: Beograd, Sarajevo.

Priložnost nakup raznega tehničnega materijala!

Gumijasti predmeti za vinogradnike, vinske trgovce in sadničarje
Razna gožila (Dichtungen) konopljeni, azbestna gumijasta
Razno orodje, ieklo, evinčena glajenja itd.
Informacije na pismena in osebna vprašanja daje:

Jugoslovanski kreditni zavod
Ljubljana
Marijin trg 8
kjer se blago tudi lahko ogleda od 9-12 in 15-17.

Knez Mihajlova 11 BEOGRAD Telefon 26—39

Reklama

Biro za sva pravna, trgovačka i obična posredništva i obaveštenja

Obavlja i sve administrativne trgovačke i posredničke poslove: vrši posredovanje pri kupovini i prodaji imanja, zgrada sve vrste robe i drugih objekata. Prims sve komisione poslove kao i sva zastupništva.
BIRO »REKLAMA«¹⁸ prima oglase za sve listove u našoj kraljevini. Prima plasiranje novca od najmanje do najveće sume sa najboljom garancijom i interesom kao i sa velikom diskrecijom.
BIRO »REKLAMA«¹⁹ nabavlja i izdaje stanove, lokale i druge prostorije. Vadi i vizira pasoše za sve zemlje. Vadi dozvole za stanovanje u Beogradu. Posreduje kod svih sudskih i administrativnih vlasti. Prima nameštaje činovnika.
BIRO »REKLAMA«²⁰ obrača pažnju svakome, koji dodje u Beograd a treba mu meblirana soba, prazan stan, lokal ili ma što drugo neka se u svome interesu obrati jedino na BIRO »REKLAMA«.
BIRO »REKLAMA«²¹ organizovan je na najsavremeniji način, kome je jedini cilj, da publici i trgovačkom svetu pruži mogućnost da brzo, jeftino i sigurno svršavaju svoje poslove, tako da je jedini ove vrste u našoj kraljevini, a to je najbolja garancija za njegov pravilan i savestan rad. Svaki onaj, koji želi ma šta kupiti ili prodati, najbrže će imati uspeha, ako se obrati na biro Reklama.

MERAKL
barve, žrnla, lake, kit, emalje, čopiče in zjamčeno čisti firnež najbolje kakovosti nudi
Medić-Zankl družba z o. z.
Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladište
Tovarne
Ljubljana — Medvode.